

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasdos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Nyitóliter petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 332

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, szeptember 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- Fegyveres béke.
- A parlament összehívása.
- Érdekességek a virilista névjegyzék összeállításánál.
- Méregkeverő mikelakai asszony.
- Tisza István gróf ünneplése.
- Bizalom a külügyminiszter iránt.
- Föllázadt falu.
- Letartóztatott uriasasszony.
- A társaságból.
- A minorita pap hagyatéka.
- Leleplezett rendőri brutalitás.
- Láng és Berchtold.
- Tarkaságok.

A takarékos Aufferberg.

Arad, szeptember 25.

Szokatlan látvány: a hadügyminiszter, a mikor takarékos. Bizonyára a rossz pénzügyviszonyok hatása, — mondják majd savanyu humorral azok, akik a maguk mindennapos dolgaiban csordultig vannak a pénzügyviszonyokkal. Ha rosszul megy az üzlet, az asszony is kevesebb kosztümöt csináltathat; a hadügyminiszternek is össze kell vonni az igényeit, csillapítani a milliókra és milliárdokra való étvágyát.

Pedig Berchtold gróf, a külügyminiszter tegnapi expozéja, mintha csak új, drága hadikészülődések megszavazására csinált volna hangulatot. A szokott megnyugtató nyilatkozatok helyett, amelyek az elpusztíthatatlan béketörekvésekről, a nagyhatalmakkal és a kevésbé előkelő államokkal való zavartalan barátságunkról szóltak, a külügyminiszter feltűnő pesszimizmussal hangsúlyozta a helyzetnek borús, veszélyes feszültséggel teli voltát. A Balkán állapotáról meg egyenesen úgy szólott, mintha ott minden pillanatban várható lenne a háboru kitörése, a mi viszont a monarchia állandó fegyverben való állását teszi kívánatosá.

Ilyen előjáró után szinte annak kellett következnie: tehát a hadsereg, a megnyugtató és megbízható fegyveres készütségre nem lehet semmi pénz sok és semmi áldozat indokolatlan. (Bizonyára nem is véletlenül történik, hogy a külügyi expozé az első és utána következik a hadügyi budget tárgyalása.) A ravasz orvostanár is a betegség várható rettenetes következményeivel, halál-veszedelmével rémitgeti a vagyonos páciens, akit a drága operációra rá akar venni.

A hadügyminiszter azonban nem élt az alkalommal és össze-vissza negyvenegy millióval kíván többet. Ez, mondja finomul, „szigoruan beilleszkedik a pénzügyi programba, amelyet mindkét állam kormányival annak idején 1911-től 1915-ig megállapítottak.” Tehát a negyvenegy millió voltaképpen százhatvan millió, csak hogy azt nem állították be egyszerre az 1911. évi költségvetésbe, hanem négy részre osztva, fokozatosan emelik azzal a hadügyi budgettel. Ez mindenestre kevesebb, mintha a százhatvan millió mindjárt a tavalyi évet terhelt volna, de több, mintha azt egészen el lehetett volna 1915-ig tolni. Azonban ez már adott helyzet, a melybe be kell nyugodni a delegációnak és a hadügyminiszternek is.

A takarékosnak tulságos hangsúlyozása azonban mintha valami lappangó törekvésekre mutat. Ha a hadügyminiszternél ez a négy éven át életbelépő százhatvan milliós többkiadás is a „legmesszebbmenő takarékoságot” jelenti, hangsúlyozván, hogy az összegeket „mélyen a tulajdonképeni szükséglet által megszabott határon alul” állapították meg; akkor ez annyit jelent, hogy jövőre a költség-emelkedés mértéke nagyobb lesz a már megállapított automatikus szaporulatnál. És jövőre azok az igények, amelyek kielégítéséről a hadügyminiszter nagylelkűen lemondott, már mind halasztást nem tűrök és el nem odázhatók fognak előállani — az erődtések, a léghajók, a hadihajók és egyebek és akkor vastagon kell megfizetni a mai, ugynevezett takarékoságot fölött való örömet.

Szomorú dolog az a hadügyi költségvetés, — maga Hegedüs Loránt az előadó, aki egyike a legjobb budget-tudósoknak és pénzügyi politikusoknak, beismeri, hogy nehezen lehet eligazodni a rendes és rendkívüli hitelek és hitelcsoportok között, az egyik évről a másikra átvitt tételek labirintusában. Ugy látszik nincs egyéb hátra azzal szemben, mint meghallgatni és elfogadni. Egy újabb szimfónia epizód-alakja a gavallér, aki roppant sokat költ a személyére, de azt „beosztja”, és meg van győződve arról, hogy a világ legtakarékosabb embere. A hadügyminiszter is ilyen. A milliárdok, a melyek évről-évre dagadnak, „be vannak osztva”, ha mindjárt nehezen tájékoztatja magát az ember a szám-

Az a gyalázatos Matyi.

Irta: Sz. Szigethy Vilmos.

Nagy János uram hitestársa, a bőbeszédű kapásné már megint csipőjére illesztette a kezét és szaporán emlegette ama bizonyos szenteket, akik ilyen nyelven perszónák szerint egyedüli okozói minden bajnak. Lényegében ezt mondta:

— Hogy az a jóságos ménkü ne sajnálna belevágni ebbe a Matyiba, mán meg hun hordozza a fézkes micsoda!

Matyi nem válaszolt több rendbeli ok mián. Először is Matyi választát aligha lehetett volna rendesen megérteni, de meg jelenleg nem is volt itt, mint azt a mérgeződés forrása is bizonyítja. Matyi azonfelül kakas volt, azaz a kakas. Cifra, hatalmas állat, aki ott növekedett föl a tanya udvarán és egyéniségének minden göggyével szemlélt az eseményeket.

Kissé fura jószág volt, némi tulzással azt lehetne mondani, hogy szórakozott és elmélázó is. A mostani haragra számtalan okot szolgáltatott s tekintve a megbocsátás nemes szokását, valószínű, hogy már régóta.

Birodalma annyival volt kiterjedtebb városbeli pályatársainál, hogy az udvaron kívül övé volt a szőlő, meg az ut mentén elvonuló árok. A szőlőben pompás bogarászások kínálkoztak, ha pedig unalmasnak tetszett ez a foglalkozás, át lehetett sétálni a többi szabad terekre is, világot látni. Igaz is, majd elfelejtettem hozzátenni, hogy négy tyúk is volt a vezetésére bízva, nagy kővér, kendermagos, ezekkel kellett eltöltenie az életét.

A szórakozottsága ellenben abban nyilvánult meg, hogy a vezetéséről sokszor megfeledkezett. Lehet, hogy volt benne egy kis ragaszkodás is, mert olykor feltűnő sokáig kotorászott egy helyben s türelimmel kivárta, amíg a tyukok megúvnán a dangu-bálást, távolabb is kereskedtek s elhagyták.

Ilyenkor nagyot nyújtózott, megrebbentette szárnyait s usgyi, lapulva a szőlő tőkék között, rohant szabadabb levegőre. Ezt a szomszéd tanján igyekezett feltalálni, ahol büszkébb lett a járása, szinte magasabban hordta a fejét és csak sétált. Az ottani kakas kopasznyaku volt s ughiszem, sokat csufolták is azért. Legalább is nem volt semmi tekintélye. Kukorikolásai nevetség-számba mentek, rekedten jelentette a hajnalt, de semmi figyelmet sem tudott kelteni.

Kothencz Illés, a gazdája is gunyt ütött belőle és gunyosan hujjantott rá, ha feltűnés kedvéért sokat szaladgált:

— Ördög a kopasz nyakadba, olyan vagy, mint a nagyságak!

Matyi népszerűsége ellenben itt fejlődött ki csak a maga teljességében. A pályatárs feje fölött előkelően nézett keresztül, mintha észre sem venné s bejárta a tyukokkal az ottani szőlőt is, keresvén ama bogarakat, melyek elég balgán utjukba kerülnek.

Nagy Jánosné, hogy nem találta az udvaron, úgy érezte, bizonyos elégtétellel tartozik szomorú négy tyukjának. Leverten lézengtek az udvaron, alig káralt kettejük, azt is bánatosan végezték. A szemeket csak szedegették unottan, inkább megszokásból s melanchólikusan fürdöttek meg olykor a porban. Akkor hangzott feléjük az ismerős beszéd.

— Hogy az a jóságos ménkü ne sajnálna belevágni ebbe a Matyiba, mán meg hun hordozza a fézkes fene!

Utána eresztette is rögtön le a fölgürt kötőjét s szapora lépésekkel igyekezett a szomszéd major felé.

— Persze, hogy itt van, gondoltam mindjárt! Hess te gyalázatos!

Fölkapott pár göröngyöt s hajigálni kezdte, szónokolván is hozzá:

— Azért tartalak drága szemmel, hogy idegenben bitangold le magadat? Hess innen, te féreg, akkurat olyan vagy, mint a gazdád!

Matyi önértében porig volt alázva, szedegette is gyorsan maga alá a lábait. A fejét azonban most is büszkén tartotta. Inkább a külső látzat kedvéért. A tyukok rémülten riadtak szerte, egyik a fának is nekirohant. Tehették is, mert a göröngyök jó része őket illette. A zürzavar teljes volt. A meztelen nyaku nézte egyedül nyugodtan az eseményeket, némi elégtételt érezvén, egész addig, amíg fejére nem hullott a szétmáló föld.

— Te pocsek te, — tisztelte meg őtet is Nagy Jánosné — hát hogy tűrhetsz idegen kakast a portádon!

Az felelt valamit. Hogy mit, az immár egész mellékes, mert Kothencz né most bukkant elő a konyhából, ahol kenyeret dagasztott. Kovászos volt a két keze, a csipőjére sem tehetett, hát hadonázott velük a levegőben.

— Jó lesz a hajigálással már felhagyni, hé! Aztán ha félted a kakasodat, tartsd jól otthon. Minek jár ide, ki hujja?

A „hé” fájt legjobban, meglehet azonban, hogy más is.

oszlopok között, és a hadügyminiszter, aki megint csak negyven millióval kér többet, elsőrendű „spórmejszter“. S ha azokat a milliókat, a melyeket elvont magától, a melyekkel szegényebb a hadi budget, a melyeket az adózóknál meghagyott, a zsebünkben érezzük, — akkor érheti-e zokszó Auffenberg Móric lovag gyalogsági tábornokot?

Fegyveres béke.

(Auffenberg hadügyminiszter expozéja.)

Saját tudósítónktól

Bécs, szeptember 25.

Auffenberg Móric hadügyminiszter megtartotta ma expozéját. Igen jó benyomást keltett a delegátusok körében az előadás. A hadügyminiszter harározottan kijelentette, hogy a hadügyi költségek tekintetében szigorúan ragaszkodik azokhoz a keretekhez, melyeket a magyar kormány a jelenlegi hadügyminiszter elődjével hosszú évekre megállapított. A hadügyminiszter kijelentéséből kiderült, hogy a magyar kormánynak az az igyekezete, melylyel a hadügyi költségeknek tulságos emelkedését megakadályozni igyekezett, teljes sikerrel járt. Ilyenképen Auffenberg hadügyi politikájában az ellenzék semmi olyat nem találhat, amiből a magyar kormány ellen fegyvert követhet.

Az ülésről a következőket jelenti tudósítónk:

A közösügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság hadügyi albizottsága ma délelőtt 10 órakor tartotta első ülését.

Zichy Ágost gróf elnök üdvözölte a megjelenteket és felkérte a hadügyminisztert, hogy terjessze elő expozéját.

(A reformált hadsereg.)

Auffenberg lovag hadügyminiszter: T. albizottság! A t. országos bizottság utolsó üléséhez óta életbelépett az új véderőtörvény. Ezzel megnyerte a haderő a rég óhajtott alapot ama súlyos kényszerhelyzetből való kibontakozásra, melyben már évek hosszú sora óta szenvedett. Ezen nagy horderejű védtörvénybeli intézkedések nemcsak katonai szempontból jelentenek haladást, hanem a tényleges szolgálati idő rövidítése, ugyancsak gaz-

dasági, társadalmi és kulturális érdekek tekintetében vétele által a védőtelelezettség teljesítésében lényeges előnyöket nyújtanak, bárha ezek kihatásukban csak két-három év múlva fognak teljes mértékben érvényesülni. Eme fontos törvényekért a hadvezetőség, de minden bizonnyal a lakosság is köszönettel adózik a népképviselőnek.

A közös hadsereg alakításában egyébként anyagi tekintetben változás nem állott be. Az 1911. évi decemberi előterjesztésben e tekintetben mondtak ma is érvényesek. Személyi vonatkozású intézkedés csupán annyiban történt, amennyiben az altiszti kar szervezése és ellátására vonatkozólag, — mely kérdés az országos bizottság kebelében is szóvá tétetett — a megoldásnak alapelveit kidolgozták és mindkét kormányfővel közölték.

(Mire kell újabb 30 millió.)

A mint már elődömnék az 1911. évi költségvetésre vonatkozó előterjesztésében kiemeltetett, a véderőreform elsősorban a teljesen elégtelen állományok orvosására van hivatva a mi mulhatatlanul szükséges arra, hogy a közös hadsereg jelenlegi alakításában konszolidáltassék. Új alakzatok felállítása csak annyiban van tervbevéve, amennyiben az a jelzett orvoslási akcióval szoros összefüggésben áll, vagy halaszthatatlan szükséglet képez.

Az állomány orvoslások általában azon fogatékok megszüntetésére irányulnak, melyek az utóbbi években életbelépett szervezeti kibúvóknak illetőleg a haditengerészeti ujoncjutalék felémelésének folyamánai.

Mint különösen fontos intézkedések említendők: a gyalog és vadászrezdek 4. zászlóaljainak a rendes békelétszámra való kiegészítése a géppuskás osztagok kialakítása, négy tábori vadászrezdek kerékpár századokká való átválttatása a hegyi, nehéz tábori és vartüzérség konszolidálása, a lovasság és lovastüzérségnél fennálló létszámbéli megszüntetése és a csapatállomány rovására elvezényelt legénység egy részének pótlása. Új alakzatok felállítása csakis a hegyi és vartüzérségnél, a közlekedési és vonatcsapatoknál tervezetik. Az idevonatkozó intézkedések a következők: A 4-7. számú hegyi tüzérezdeknek hat új ezredbe való átcsoportosítása egy önálló hegyi ágyosztály és egy új (10. számú) hegyi tüzérezred felállítása, egy vartüzérszázalaj szervezése. Az állománytöbblet rendszeresítése a vasuti és távirócsapat számára, — utóbbinak egy vasutezredbe és egy en cader alakított táviró ezredbe való egyidejű szétválasztása mellett, — egy léghajózási és automobilosztály felállítása, — csupa oly intézkedések, melyek már az előbbi hadügyminiszter ur

előterjesztésében jelezve voltak, végül öt hegyi vonatszázad alakítása.

A 19 millió korona fejlesztési hitel főképp a véderőreform alkalmából felmerült egyszeri szükségleteket foglalja magában. Az e célra szánt összeg 10 millió koronát tesz ki és azon kiadások fedezésére szolgál, melyek lovak, tüzérségi anyag, fegyver és lőszer, ruházat, felszerelés és ágyneműk, mozgókonyhák, kerékpárok stb. beszerzésére fordítatnak. Erődtési intézkedésekre 5 millió koronát kérek, mely összeg, tekintettel az országérdítés terén megoldandó számos feladatra, nagyon is szerénynek mondható. Ez annál is szembeötlőbb, mert a megfelelő legkisebb tétel, mely a nagy szomszédos államokban ugyanezen célra szolgál, átlag 30 millió koronára rug.

(Altisztek és legénység sorsa.)

A kiszolgált altisztek alkalmazásáról szóló törvényre vonatkozó tárgyalások még nincsenek befejezve. Ezen törvény, mint tudvalevő, tekintettel a tovább szolgáló altiszteknek a két évi szolgálat folytán felemelt számára, korszerű átdolgozást igényel oly értelemben, hogy az altisztek alkalmazhatóságának már eddig is szűk tere kibővítsessék és pedig nemcsak a közszolgálati állások szaporítása, hanem azon állások bevonása által is, melyek az autonóm hatóságok és községeknél, valamint az állam részéről bizonyos segítyt élvező magánvállalatoknál kerülnek betöltésre.

Jelen fejtegetéseimmel kapcsolatban van szerencsém megjegyezni, hogy az önként tovább szolgáló altisztek számának növelése, ugyancsak azok minőségének javítása — amint ez a véderőjavaslat indokolásában szintén említettük — a rövidített szolgálati idő életbeléptetésével összefüggő legfontosabb intézkedés. A két évi szolgálat életbeléptetése után a hadsereg még sokkal inkább mint eddig, iskolához fog hasonlítani. Mulhatatlanul szükséges ám, hogy ezen iskolában csak igazán beváló altisztek alkalmaztassanak, mert ezek arra lesznek hivatva, hogy mint bár legalsóbbrendű, de azért nagyon is fontos rendeltetéssel bíró tanerők működjenek. Most tehát haladék nélkül hozzá kell fogunk megfelelő hivatásos altiszti kar szervezéséhez.

Az 1875. évben alkotott katonai ellátási törvény, amint ez a t. országos bizottság kebelében is ismételt hangsúlyoztatott, egyáltalán nem felel meg a mai korszerű felfogásnak az állam kötelességei felől oly egyének iránt, kik a súlyos katonai szolgálatban megrongált egészségi állapotuk folytán idő előtt kénytelenek a tényleges állományból kilépni.

Hasonlóképpen elégtelenek azok az intézkedé-

— Az volna tisztesség, ha elkergetnéd. A tyukjaim már két hete nem tojnak, itt bitangol mindig a Matyi, a gyalázatos. Nyilván a gazdájától tanulta, annak is jobb a másé. Érted mit mondok.

Korhenczné megringatta gömbölyű derekát, nevetett is hozzá.

— Leginkább ki kell a tyukokat néha cserélni. Minek kergessem el, ha jól érzi itt magát. Vendég, hát vendég; kinek mi köze hozzá, hogy odahaza nem szívesen marad.

A nyugodt, ingerlő hang csak jobban kihozta Nagy Jánosné a békétüresből, most már ő is csipni akart.

— Persze hogy persze, mikor a gazda kopasz nyaku, meg vén is, csak aludni szeret, oszt jó a szomszéd jószága. Dejszen, aki jérce korában híres volt, híres marad az tyuknak is! Aszondom!

Veszedelemesen nyugodt lett a hangja, hanem hát így van csak annak hatása. Korhenczné már gyürte lefelé a kezéről a kovászt, dörzsölgette egyre jobban, hogy száradjon; nem lehet tudni, mire jó az. Pedig csak arra kellett, hogy a két ökle tisztuljon tőle s a beszéd szabadabb folyása érdekében odailleszthesse a csipőjére.

— Hát tudod, tyukja válogatja. Van aki jérce korában se kell a fenének, oszt valahogy nehezen mégis akad gazdája. Épeg hogy bekötik a fejét. Na, legyen neki is, tudja, hogy parancsol valaki neki, meg mosson az emberre. Akinek jó így jó, hiszen valahogy csak ellehet cipelni az életet. Hanem a kakasoknak nem szabad parancsolni!

— Huh, te gyalázatos hát vállalod!

— Mit, te aranyvirág?

— Hogy az uram szeretője vagy?

Korhenczné még mindig nyugodt maradt. (Nyilván az ő javára dől a harc.)

— Kérdezd meg az uradat, az tartozik neked számadással, nem én. Azt teszem, ami jól esik, azt szeretem akit akarok, kinek mi köze hozzá?

A beszélgetés az alacsony sővénykerítésen át folyt s ez még jó. Szoknyában nem lehet azt olyan könnyen átugorni (Nagy János is fűgöbben értett hozzá, mint Korhencz Illés), valamit pedig kell tenni.

— Te uticifra, házi rossz! — sikoltzott már Matyi gazdasszonya.

— Te az se lehetsz!

— Te kendőzött képu, oda lenne a boltos, ha nem árulhatna neked elég festéket!

— A tiéd attól se lenne tetszős! Görcs!

— Kikaparom a két szemedet!

— Csak gyere ide, ha el akarsz bucsuzni a derekadtól!

— Gyere te!

— Csak te!

A kölcsönös biztatások hiábavalóknak bizonyulván, a görönyökhöz nyultak. Korhenczné anynyiban volt előnyben, hogy otthon volt s átküldhette minden törött cserepét. Mikor aztán ezeken is tul estek, Nagy Jánosné szüntette be a vitát.

— Majd megmutatom én neked, gyalázatos. Tudom, hogy nem marad bür a képeden.

— Csak a kakasodra vigyázz! — hangzott távoztában messziről.

A Matyi ott kotort a tyukokkal még mindig a szemétdombon, gyönyörűen káráltak körülötte a haszontalan bestillák, látszott rajtuk, hogy igen

kitűnően érezték magukat. A gavallért azonban újabb göröngyök érték s most már riadtan menekült a szőlőbe. Nagyné utána, kergette, üzte, amíg hazaért.

A négy kendermagos örömteli tipegéssel fogadta. Bámultak is rajta némileg, hogy ezt hát ugyan mi hozta ilyen hamar haza, azonban hogy feltűnt nyomában az asszony, megint elvesztették a kedvüket.

— Baj lesz — mondta a legkövőbb — nagyon haragos.

Nagy Jánosné kinyitotta ezalatt az istálló ajtaját s folytatta Matyival az ügyet. Az bambán föl sem tudta fogni, hogy mi lesz ebből, talán büntetést várt, mint a rossz gyerek, ha csinyi követ el, buta módon rohant a veszébe. Ott aztán ha már elfogódott, sőt a gazdasszony a lábait is összekötözte, s úgy hozta vissza az udvarra.

— Megállj, gyalázatos, nem eszed te többet az életemet.

Rémes hangok törtek elő nemsokára a konyhából. A tapasztalt tyukok emlékeztek már a hasonlóra, ez mindig áldozattal jár. Ép ilyen a késélesítés, tudnivaló a dolog a mult nyárról, amikor ötödik társuk tűnt el egyszerre s ök négyen maradtak. Sok vére elfolyt s ép így össze volt előzőleg kötve a lába.

Ez némi lehangoltságot okozott, távolabb húzódtak, a kut felé és meregetve oldalvást a nyakukat, jámbor aggodalommal pislogtak egyet-egyét. Nagy Jánosné asszony boszuvágy növelte élvezettel kopasztotta a gyalázatos Matyi alig kihült tetemét, két kézzel tépte a tollat és bizony kétszer se mondom, nem a Nagy János uram bozontos üstökére gondolt-e közben. — Hiába — a kakas! — kakas!

sek, amelyek a legénységi egyének ellátását szabályozzák. A jelenlegi törvény hiányai annál is inkább érezhetők, mert az utóbbi években az állami és magán ellátás minden terén rendkívüli haladás észlelhető. A törvényes határozmányoknak újból való szabályozása tehát sürgősen szükséges. A hadügyi igazgatás a katonai ellátási törvénynek csupán csak részleges újítását azon okból vette tervbe, mert tekintettel kívánt lenni a két állam pénzügyi helyzetére.

A mi magát a novellaris törvényjavaslatot illeti, a fő súly a legénységi és a szolgálatban szerencsétlenül járt egyének ellátására lesz helyezve. E törvényjavaslatot illetőleg a tárgyalások még nincsenek befejezve.

Ezen kérdéstől függetlenül igyekeznünk kell azon agg. keresetképtelen harcosok ellátását is lehetővé tenni, kik hadjáratokban vettek részt. Ily egyéneknek nyugdsoldban való részesítése végett a jelen költségvetésben megfelelő összeg előirányzása javasoltatik. Az illetékes tényezőkkel tárgyalások folynak azon özvegyek nyugdíjainak felemelése iránt, kiknek férjei 1907. április elseje előtt haláloztak el; a felemelés azon mértékben tervezetik, mely a fenti időpont után növevékbe jött özvegyeket a katonai özvegyek ellátásáról szóló új törvény alapján illetik.

A loavatási törvényre vonatkozó tárgyalások odáig jutottak, hogy a javaslat előreláthatólag rövid idő alatt parlamenti tárgyalás elé lesz terjeszhető. A hadügyminisztérium szívesen megragadta az alkalmat, hogy a jelenlegi törvény egyes túlszigoru és kényelmetlen rendelkezéseit kiküszöbölje, nevezetesen azáltal, hogy az eddigienél több felmentést vett kilátásba és egyébként is már a békében eszközlendő intézkedéseknél a ló tulajdonosok kívánságaira lehetőleg tekintettel volt. Többek közt az átvétel alkalmával kifizetendő összegek tetemesen felemeltettek.

(A takarékos miniszter.)

Végül legyen szabad hangsúlyoznom, hogy a hadügyi igazgatás összes javaslatainál a legnagyobb takarékoságot tartotta szem előtt, minél fogva sok szükségletet, mint pl. erődítési intézkedésekre, gyakorló és lőterekre, mélyen a tulajdonképeni szükséglet által megszabott határon alul le kellett szállítani.

A midőn ezen pénzügyi tekintetkből folyó körülményt kiemelni bátorkodom, kérem a t. országos bizottságot, méltóztassék a közös hadseregre vonatkozó kormányelőterjesztéseket elfogadni.

(Rossz a hadügyi költségvetés.)

Hegedüs Loránt előadó ezután bemutatta előterjesztését és kimutatta, hogy a hadügyi költségvetés összeállításának mai rendszere mellett a pénzügyi és alkotmányjogi ellenőrzés évről-évre nehezebbé és bonyolultabbá válik és merőben mechanikus alapon darabolatik fel a költségvetés, melynek a szerves összefüggés egységét kellene mutatnia. Azt indítványozta először: mondassék ki, hogy az egyszer megkezdett hiteleknek későbbi részletei is ugyanabban a hitelesoportban irányoztassanak elő és a rendkívüli kiadásokból a rendes szükségletbe való áthelyezés ne önkényesen, hanem mindig csak a tényleges tervezetnek megfelelőleg történjék. Másodszor indítványozza, hogy a hadügyminiszter által folyó évi május és október hó 1-ére tervbe vett személyzeti javítások csak a delegáció megszavazása után, november 1-ével lépjenek életbe és ennek alapján az előirányzat 381.000 koronával csökkentessék. Megjegyzi, nem helyesli, hogy néhány tételnél itt a személyzeti kiadások már előzetesen felemeltettek, bár azok többnyire humanitárius szempontból történtek.

Végül kimutatja, hogy a közös hadsereg rendes kiadásainak 18.8 millióra rugó növekedésében 11.3 millió voltaképen nem egyéb, mint a régi zárszámadások alapján előállott többköltségnek a szanálása. A költségvetés realitására vall, hogy a pénzügyminiszter jelenleg ebben a tekintetben is a költségvetést reális alapra kívánja fektetni.

(Hadi titkok.)

Heltai Ferenc indítványára az albizottság közönetét fejezi ki Hegedüs Loránt előadónak előterjesztéséért.

Lasskány Gyula és Miklós Ödön, valamint Chorin Ferenc kérdést intéztek ezután a hadügyminiszterhez a lapokban a tüzérségnek újból való felszerelésére vonatkozólag megjelent közlemények dolgában.

Windischgrätz Lajos herceg és Zichy Tivadar gróf szakszerű dolgokban kértek felvilágosítást.

A hadügyminiszternek ezekre vonatkozó kimerítő válaszát az albizottság megnyugvással tudomásul vette és megtudta, hogy a tábori ütegek anyagát nem kell kicserélni. Acélcsőveket csak a nehezebb ágyuknál fognak alkalmazni.

Zichy Ágost gróf elnök indítványára az albizottság elhatározta, hogy legközelebbi ülését október hó 2-ikán, szerdán délelőtt 10 órakor tartja. Ebben az ülésben Hegedüs Loránt előterjesztését veszik tárgyalás alá.

Föllázadt falu.

— Csendőrök életveszélyben. —

Távirati tudósítás.

Máramarossziget, szeptember 25.

Máramarossziget külvárosától, Szigetkamarától alig egy puska lövésnyire van Tiszaféjéregyháza község, amelyet kizárólag románok és zsidók laknak. Ennek a községnek lakói nyáron át nagyobbára tutajozással foglalkoznak. Télen azonban, vagy mint most, amikor az áradások miatt a tutajozás szünetel, a lakosság szegényebb része állandóan veszélyezteteti a közbiztonságot és a magántulajdont. Főleg a város szigetkamarai részén, a Cserepes dűlőben, a Sebők féle telepen, a Nagygár utcában és a Hajnal utca külső részén napirenden vannak a betöréses lopások. Szigetkamarán csendőrségi különítmény nincs és így, ha a tolvajok és betörők a rablott prédával a szigetkamarai hidhoz eljutottak, azon túl már teljes biztonságban érezhetik magukat.

Legutóbb Belházy Imre sószállító hivatali tiszt tett jelentést arról, hogy négy tyukját ellopák. Tóth Antal és Szerbák István csendőrösvezetők erre Fejéregyházára mentek és megkezdtek a nyomozást. Farkas Juon háza előtt egy kis leány csirkecombot majszolt.

— Honnan vették a tyukot? — kérdezték a leányt a csendőrök.

— Hoznak nekünk a bátyám eleget. Mi mindennap tyukot, vagy kacsapecsenyét eszünk, — felelte a leánya.

Ez a felelet elég volt a csendőröknek. Házutatást tartottak. Farkas Juon és fiai egy ideig némán nézték a csendőrök eljárását, de amikor ezek felszólították a család tagjait, hogy kövessék őket a község házára, fejszéket vasvillákat ragadtak és fenyegetőzve kiabáltak:

— Nu merem lá vallatás!

— Nem megyünk a vallatásra! — Mert csak ettől irtózik a félig vad életet élő szegény nép.

A csendőrök megjelenése amugy is nagy meglepetést okozott a faluban s így hamarosan együtt volt a fél falu. Farkasék magatartása a bámészködő sokaságra is átragadt és kapák, kacsák, furkósbok százai emelkedtek a levegőbe. A csendőrök nem akartak fegyvert használni, mert az volt céljuk, hogy a betörőket élve kerítsék kézre és a népet is meg akarták kimélni a vérontástól. Még a községi bíró, Kókényesdy Mihály is Farkasék pártjára állott. Bizonyította, hogy ezek nagyon becsületes emberek.

— No akkor mi is itt hagyjuk őket, — felelték a csendőrök és ezzel kivonultak a községből. Csak ezzel a csellel menekülhettek el ép bőrrel.

Később Szigetkamaráról megerősítést kértek a csendőrök és lefulelték a veszedelmes Farkas-familiát. Eddig harminc betöréses-lopást bizonyítottak rájuk.

A parlament összehívása.

— A választói reform tárgyalása. —

Saját tudósítónktól.

Budapest, szeptember 25.

Lukács László miniszterelnök holnap érkezik Budapestre. Szombaton minisztertanács lesz, amely a közös miniszterek expozéival és az általános helyzettel fog foglalkozni. A jövő héten Lukács László, Hazai Samu és Teleszky János Bécsbe utaznak, hogy jelen legyenek a delegációk plenáris ülésén.

Munkapárti körökben az a hír van elterjedve, hogy a kormány október 22-ére szándékozik a parlamentet összehívni s előbb a költségvetést, azután a választói reformról szóló törvényjavaslatot tárgyalatja le. Az ellenzék azonban azt hiszi, hogy épen a válságos külpolitikai helyzetre való tekintettel már előbb megindulnak a béketárgyalások.

Bécsből táviratozzák: Egyes budapesti lapok tegnap óta mindenféle variációban terjesztik, hogy Lukács László miniszterelnök tegnapelőtti audienciája ő felségénél a miniszterelnök és a kormány helyzetére kedvezőtlen fordulatot jelentett volna. Ezzel szemben a Budapesti Tudósító jelentése szerint illetékes helyen szükségesnek tartják hangoztatni, hogy a miniszterelnök audienciája, mely közel ötnegyed óráig tartott, már ez utóbbi körülménynél fogva is nyilvánvaló cáfolata minden a fentihez hasonló föltevésnek. De kifejezetten is megállapítható, hogy a király a miniszterelnököt kegyesen fogadta és előterjesztéseit a legteljesebb mértékben helyeselte.

Több lap közli Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszternek a politikai helyzetről egy hírlaptudósító előtt tett nyilatkozatait és ehhez oly következtetéseket fűz, mintha Serényi gróf nyilatkozatának az volna az értelme, hogy az ellenzék eljárása lehetetlenné tenné a parlament működését és ennek következtében a többség kénytelen volna az ellenzék erőszakoskodásával szemben meghátrálni. A Budapesti Tudósító-t illetékes helyen felhatalmazták annak kijelentésére, hogy Serényi gróf nyilatkozata semmiesetre sem magyarázható ily értelemben, annál kevésbbé, mert Serényi gróf azok közé tartozik, akik az ellenzéki eljárással szemben a legenergikusabb rendszabályok alkalmazása mellett voltak. Ép oly nyilvánvaló, hogy azok a mende-mondák, melyek egyes lapokban, újra felmelegítvén a Zichy János gróf lemondási szándékáról szóló és forma szerint, de az események által is megcáfolt híreszteléseket, ehhez most már a Serényi gróf lemondási szándékát is hozzátűzik, szintén minden alapot nélkülöznek.

Ceglédre jelentik: Kossuth Ferenc október közepén fogja elmondani beszámoló beszédét Cegléden. Erre az alkalomra a függetlenségi párt vezérét a párt összes tagjai elkísérik.

Bécsből jelentik: Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága mai ülésén mindenekelőtt Schönborn herceg lemondása folytán Láng báró delegátust választotta meg alelnökké, majd Montecucoli tengerészetit parancsnok szólalt fel. A tárgyalás alatt álló költségvetés normálisnak tekinthető, a monarchia számára olyan flottának a létesítését tartja szükségesnek, amely elég erős a partok megvédelmezésére. Utána Schumayer szocialista szólalt fel és még többen beszéltek.

Érdekességek a virilista névjegyzék összeállításánál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 25.

Arad város törvényhatósági bizottságának igazoló választmánya holnap délután négy órakor ülést tart, hogy összeállítsa az 1913. évre érvényes virilis névjegyzéket. Éveken át egy ülésben szokott ez megtörténni, most azonban lehetséges, hogy többször össze kell majd ülnie a bizottságnak, míg a munkáját elvégzi. Ennek a valószínűségnek igen érdekes oka van.

Az igazoló választmány előadója, *Angel István* dr. tanácsjegyző eddig minden esztendőben előre elkészítette a lajstromot. A községi törvény idevágó szakaszának figyelemmel tartásával állította össze a névjegyzéket és azt az ülésnek bemutatta, amelyen egyéb nem igen történt, mint-hogy jóváhagyták az összeállítást és ellenőrizték vajon azok, akik valamely jogcímen adójukat kétszeresen kívánták számíttatni, beadták-e ez iránt kérvényüket. A dolog ment simán, gyorsan, minden fennakadás nélkül.

A múlt esztendőben azonban már nézeteltérések voltak az előadó és a bizottság egyes tagjai közt több igen fontos elvi kérdés tekintetében. Legelőször is amiatt kellett állást foglalnia az előadónak, hogy több virilista elmulasztotta a törvényben igen szigoruan kiszabott határidőre az adó kettős számítására vonatkozó igényét bejelenteni. Illetve a dolog könnyebb oldalát fogták meg és az utcán, vagy ahol éppen találtak egy igazoló választmányi tagot, ott szóltak neki és arra kérétek, hogy az ülésen említse meg az ő igényjogsultságát és az illeti bizottsági tag erre vállalkozott is. Sőt volt arra is eset, hogy még olyanok adóját is kétszeresen számították, aki ezt kérni elmulasztotta és így kiesett volna a lajstromból. Az előadó arra kérte a bizottságot, hogy ne kezelje ilyen tulli-liberalizmussal az idevágó törvényt, mert esetleges felebbezés esetén a közigazgatási bíróság megsemmisítheti az egész névjegyzéket, mint törvénytelen. Az előterjesztést nem vették figyelembe, hanem a bizottság eltekintett az alaki hibáktól és igazolt olyanokat is, akik elkésve folyamodtak.

Ennél azonban mélyrehatóbb elvi ellentét fejlődött ki abban a kérdésben, vajon az adók kettős számításánál miként kell eljárni. Különösen ama virilisek körül fejlődött ki sokszor éles és szenvedélyes vita, akik a feleségek és kiskorú gyermekeik adójának beszámítását is kérték. A törvény nem világos és ezért több bizottsági tag azt követelte, hogy az asszony és a gyermekek adója is kétszeresen számíttassék, míg az előadó azt vitatta, hogy az említett adók beszámítandók, de csak egyszeresen. Azzal érvelt, hogy ez a közigazgatási bíróság gyakorlata is és döntvényekkel igyekezett a maga álláspontjának igazát erősíteni. De az igazoló választmánynak szerencséje volt, mert soha senki sem felebbezte meg ebből a szempontból sem a névjegyzéket és a legfelsőbb bíróságnak nem volt alkalma döntenie.

Ezek az elvi ellentétek ismeretesek a törvényhatóság több tagja előtt és mint értesülünk, a bizottság holnap kezdődő ülésén ezek meg is jelennek, mert elhatározott céljuk, hogy az esetben, ha a bizottság ez évben is a tulli-liberális álláspont szerint jár el a névjegyzék összeállításánál, akkor megfelebbezik azt a közigazgatási bírósághoz.

Igen sokan még a mai napig sem adták be folyamodványaikat az adók kettős számítása miatt és valószínűleg ismét nagy viták lesznek az elmaradt és későn érkezett folyamodványok miatt. Viszont van olyan kérvény is, — *Bárdos Imre* dr. nagyváradi ügyvéd adta be — amely talkorán

kéri, hogy a folyamodót a virilisek névsorába felvegyék. A nagyváradi házvásárló konzorcium képviselőjében adta be *Bárdos dr.* a kérvényt és kéri, hogy őt iktassák be a lajstromba. A törvény szerint azonban két évi adófizetés szükséges ahhoz, hogy valaki virilis jogon városatya lehessen és ezért a folyamodót el kell majd utasítani.

Megemlítendő, hogy *Barabás Béla* már nem szerepel az 1912. évi legtöbb adófizetők között és a most készülő névjegyzékből már kimarad.

GYÁSZROVAT.

Szwarc Jenő dr. temetése. Ma délután két órakor helyezték örök nyugalomra *Szwarc Jenő dr.* tekintélyes aradi ügyvédet, Arad város törvényhatósági bizottságának tagját. A ravatalt a Szabadságterem állították föl és rendkívül nagy közönség gyűlt össze az érdemes férfiú vég-tisztességén. A résztvevők soraiban ott láttuk a város intelligenciájának számos képviselőjét. A törvényhatósági bizottság tagjai nagy számban jelentek meg *Varjassy Lajos* polgármester vezetésével. A bírói kart *Fabian Lajos* törvényszéki elnök vezette, az ügyvédi kamara tisztikara pedig *Szalay Károly* elnökkel egyetemben vonult ki. Az aradi Lloyd társulatot *Leopold Zsigmond* elnök, az Aradi Polgári Takarékpénztár tisztviselői karát *Nattland Bernát* vezérigazgató vezette. A gyászszertartás után *Vágvölgyi Lajos dr.* főrabbi mondott rendkívül tartalmas bucsubeszédet, a függetlenségi párt nevében, amely szintén küldöttségileg képviseltette magát *Szudy Elemér* lapszerkesztő mondott gondolatokban gazdag bucsuzót. A halottat ezután nagy közönség kísérte ki a temetőbe.

Halálozás. Mezőhegyesről jelentik: *Podmaniczky Béla* báró alezredes, a mezőhegyesi állami ménésbirtok parancsnoka szívizélhűdés következtében ma reggel hirtelen elhunyt. Reggel hat órakor felkelt és a makói ménésvásárra akart utazni, azonban csakhamar rosszul lettől panaszkodott. Felesége azonnal *Fehér József dr.* orvosért küldött, de mire az orvos megérkezett, *Podmaniczky Béla* báró már halott volt. Az orvos megállapította, hogy a báró halálát szívizélhűdés okozta. *Podmaniczky báró* 59 éves volt. 1902. február elején került mostani állásába és tíz évi működése alatt minden tekintetben fejlesztette és modernizálta a világíri ménest. Több katonai rendjele volt, nemrégiben kapta meg a *Ferenc József* rend lovagkeresztjét. A nemrégiben lefolyt királygyakorlatok előkészítésénél is nagy és alapos munkát végzett és újabb kitüntetése már csak napok kérdése volt. Az elhunyt, aki közeli rokona volt néhai *Podmaniczky Frigyes* bárónak, a szabadelvű párt országos hírvélnökének, az utóbbi időben nagyon gyakran panaszkodott szívbetegségről és ez a betegsége a trónörökös udvari ebédjén annyira elővette, hogy rosszul lett és úgy kellett kivezetni a teremből. Feleségén kívül négy gyermeke gyászolja. Fiai közül az egyik huszárfőhadnagy, a másik bankhivatalnok, két leánya közül az idősebbik már férjnél van. A tragikus véget ért ménésparancsnokot, aki úgy a katonaság, mint a polgárság körében nagy szeretetnek és tisztelőnek örvendett, holnapután délután temetik fényes katonai pompával. *Podmaniczky báró* a felesége révén rokonságban volt a *Gerlicy-családdal* is. Felesége ugyanis özv. *Gerlicy Félix* nének a leánya. Ezen a révén *Fejérváry Géza* báróval is rokonságban állott az elhunyt alezredes.

Eisler Albert, Szemlak község tiszteletben állott öreg polgára, 72 éves korában meghalt. Az elhunytban *Eisler Ede*, az Aradi Kereskedők Takaréka és Hitelszövetkezete pénztárosa atyját gyászolja.

Bizalom a külügyminiszter iránt.

(Az expozé kulisszatitkai. — A külügyi albizottság ülése.)

Saját tudósítónktól.

Bécs, szeptember 25.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság külügyi albizottsága ma délután *Berzeviczy Albert* elnökletével ülést tartott. Az albizottság az ülés megnyitása után nyomban áttért a külügyminiszter expozéjára és azt elfogadta. Sokkal érdekesebb azonban az, ami a bizottság ülésén kívül, a folyosón hangzott el. A balkáni helyzet veszedelmét világították meg azok a kulisszatitkok, melyekről a delegátusok meghiúsított beszélgetése közben lehullott a lepel.

Az első szónok *Nagy Ferenc* előadó volt, aki sajnálattal konstataulta, hogy a külügyi helyzet a múlt év vége óta egyre jobban kiéleződött, reméli azonban, hogy az olasz-török háború nem sokára befejeződik. A külügyi kormány az olasz-török háborúban és a Balkán zavarokkal szemben mindent elkövetett a szövetséges viszonyban álló hatalmakkal, amit megtehetett. Az olasz-török konfliktusban a monarchia szigorú semlegességet tanúsított. A hármasszövetség mellett meg kell maradnunk és az európai béke biztosítása érdekében nagy érdeklődéssel nézünk a külügyminiszter római látogatása elé, amely minden félreértést el fog oszlatni. Kéri az 1912. évi költségvetési előirányzat elfogadását.

Szüllő Géza bizalommal viseltetik a külügyminiszter iránt, az expozé elfogadja. Elismeri, hogy a hajó program szaporítása nagy áldozatokkal ró a háztartásra, de ezt kívánja a nemzetközi politika.

Sándor János szintén bizalommal van a külügyminiszter iránt és megnyugvással gondol arra, hogy sikerült a magyar parlamentben a véderő kiépítését keresztülvinni. A haditengerészet fejlesztése nagy terhet ró az országra, erre azonban szükség van. A Dardanellák kérdésének felvetődése óriási jelentőségű volna a monarchiára nézve, reméli azonban, hogy egyhamar nem fog az európai politika napirendjére kerülni a Dardanellák megnyitásának kérdése.

Zichy Tivadar gróf: A delegáció éveken keresztül hozott határozatot a címer és jelvény kérdésére vonatkozólag, de a külügyminiszterek folyton azt felelték, hogy a kérdést tanulmányozni fogják. Reméli, hogy most megoldják a kérdést.

Nagy Ferenc indítványozza, hogy a delegációnak a múlt évben a címer kérdéssel hozott határozatát tartsák fenn, ismételjék meg és a plénum előtt hozzák javaslatba.

Berchtold gróf röviden válaszol és a címer kérdésre vonatkozólag kijelenti, hogy a bizottság már befejezte a munkáját és mihelyt az eredmény ismeretes lesz, azt azonnal tudomására hozza a delegációnak.

Több apró jelentés után *Berzeviczy Albert* elnök az albizottság ülését berekesztette.

Bécsből jelenti tudósítónk: Az ülés előtt a delegátusok mind elismeréssel nyilatkoztak arról, hogy a külügyminiszter teljes őszinteséggel szólott a veszedelmes balkáni helyzetről. Tény az, hogy ma is fenyegetnek még azok a veszedelmek, melyek két héttel ezelőtt majdnem egy nagy balkáni háborút idéztek elő.

A külügyminiszter nyílt és komoly beszéde főképpen a két hét előtti eseményeknek hatása alatt hangzott el. Akkor történt, hogy — bár hivatalosan tagadták — *Ferdinánd* bolgár király két leányával együtt Bécsbe utazott. A király itt egész nap tanácskozásokat folytatott, majd leányait Bécsben hagyta, ő maga pedig azonnal visszautazott

Szófiába. A bolgár háborus párt mindent elkövetet, hogy a kormány megizenje a háborut Törökországnak és Ferdinánd király épen azért volt Bécsben, hogy itt utmutatást és tanácsot kérjen. Ebben az időben Pétervárott is az volt a hangulat, hogy a balkáni kérdést békés uton nem lehet megoldani. A bécsi diplomácia ezzel szemben azt a tanácsot adta a bolgár királynak, hogy a meddig csak lehet, továbbra is tartson ki a béke politikája mellett.

Szerencsére az utolsó pillanatban Pétervárott is az a feifogás került felül, hogy nem szabad háborura engedni a dolgot és a szófiái orosz követ is ebben az irányban interveniált. Csak a bécsi és a pétervári befolyásnak volt köszönhető, hogy a bolgár-török háboru két héttel ezelőtt ki nem tört. A helyzet azonban, ha némileg enyhült is, még ma is veszedelmes és ez a magyarázata annak, hogy tegnap a külügyminiszter is nyíltan elismerte a Balkánon fenyegető veszedelmeket.

A társaságból.

*

— Egy telefon története. —

Az ember el tudja képzelni, hogy milyen különös lehet, ha egy ügyvédi irodát telefonon felcsöngetnek és a jelöltől — aki véletlenül épen a Schwarz kontra Kohn bonyolult megtámadási perben ir ellenvégitratot — a legkedvesebb női hang magkérdi:

— Mond kérlek, a Lichtignálnál vetted a kalapod, vagy Párisból hoztad?

Ilyenkor az ember az első pillanatban zavart és csak később jut eszébe a válasz:

— Kérem, majd azonnal megkérdezem a nagyságos asszonyt!

Ezzel azonban a dolog nincs elintézve. Most egy nagyon bonyolult művelet következik: el kell menni egy szomszédos falhoz, ott meg kell nyomni egy csengőt. Két perc szünet. Aztán többször igen kedvetlenül egy cseléd jelentkezik, akinek többször meg kell ismételnit, hogy:

— Menjen be kérem a nagyságos asszonyhoz és mondja meg, hogy X.-né őnagysága igen sürgős ügyben kéri!

A cseléd el. Ujabb öt perc szünet. Aztán megjelenik a nagyságos asszony és a telefonhoz megy. A kalap-kérdés azonban nem nyer rögtön elintéztet. Előbb az jön, hogy Y-nén — mit szólsz! — milyen feltűnő toalett volt tegnap és hogy azt beszélik a városban, hogy Z.-ék válnak. Ezután következik a kalap, amelyről kiderül, hogy Bécsben készült, de egyúttal elmondja a nagyságos asszony azt is, hogy egy changeant-kék liberty-selyem estélyi toalettet rendelt, a bluz Point de Venis-zel és valencienne csipkével díszítve. A dolog lényege: ha a beszélgetés interurban történt volna, akkor tekintve, hogy a posta méreg-drágán egy forintot számít három percért, akkor épen husz forintba került volna.

Ehhez azonban hozzájárul az is, hogy miután a jelölt ur, az irnok és gépirókisasszony is égtek a kíváncsiságtól megtudni, hogy a remekbe készült kalap Pavecaicstól van-e, vagy pedig Karsaitól: a beszélgetés ideje alatt sem a Schwarz-Kohn ellenvégitrat, sem a könyvezés, sem pedig a felszólító levelek gyártása nem haladt előre egy mákszemnyit sem. És ez így megy naponta háromszor is.

Tévedések elkerülése végett meg kell itt jegyezni, hogy ez Aradon nem minden ügyvednél történik így, csak valamennyi — nő ügyvednél. És ez ellen a tisztességes, papucsférjeknek nincs, vagy legalább eddig nem volt orvoságuk. Annaira nem, hogy legutóbb egy hasonló sorsban sinylődő bennünket keresett fel panaszával s azt kérte, hogy a szerkesztői üzenetekben adjunk tanácsot.

Egyik munkatársunk hosszas fejtörés után sem találta meg ennek a problémának megoldását. De meg-

oldotta más. A zseniális ember *Mittler Izidor dr.* *Mittler Izidor dr.*, aki a következő szellemes körlevelet intézte ismerőseihez:

Dr. Mittler Izidor
Arad.

Arad, a postabélyeg kelte.

Telefonszám 76.

Nagyságos Asszonyom!

Feleségem magánügyforgalma utóbbi időkben olyan arányokban növekedett, hogy annak egyetlen telefonon való lebonyolítása a legnagyobb nehézségekbe ütközött, dacára annak, hogy a saját ügyforgalmam — sajnos — lényegesen megcsökkent.

Míthogy azonban igen nagy súlyt helyezek arra, hogy a t. hölgyközönségnek házammal való összeköttetése mint eddig, úgy a jövőben is kellemes és minden irányban kielégítő legyen, a forgalom könnyebb lebonyolítása érdekében feleségem lakosztályában külön telefont állítottam fel.

Ezen telefon száma 948.

és rajta keresztül a háztartási, toalett, liba, színház és cselédügyek nyernek lebonyolítást.

Ingtatlanforgalmi, közvetítési, parcellázási és fizetésképtelenségi ügyekben — de csakis ezekben, — méltóziassék továbbra is a régi 76-os telefonszámot igénybe venni, miután ez ügyek intézését magamnak tartottam fenn.

Ama reményben, hogy ez az üdvös újítás minden irányban a legnagyobb megelégedést fogja kelteni s hogy az eddig irántam tanúsított szives bizalmát teljes mértékben egyedül feleségemre átruházni lesz szives, maradok

régi tisztelője:

Dr. Mittler Izidor.

Dr. Mittler Izidorné
Arad.

Arad, a postabélyeg kelte.

Telefonszám 948.

Nagyságos Asszonyom!

Kedves Barátnőm!

Utóbbi időben mind számosabban merültek fel a panaszok, hogy személyi ügyeink telefoni elintézése és illetve ennek férjem irodáján keresztül történő lebonyolítása különböző akadályokba ütközik és igen nehézkessé vált, különösen férjemnek közismert goromba modora folytán.

Méltányolva eme jogos panaszokat, t. hölgyismerőseim érdekében nem kiméltem sem költséget, sem fáradságot és férjem határozott ultakozása ellenére lakosztályomban külön telefont állítottam fel.

Ezen telefon száma 948.

Az összes személyi és nőkérdésekben méltóztassék ezentul ezen új számot igénybe venni, ahol is az azonnali jelentkezésért, a pontos és udvarias kiszolgálásért a saját személyemben szavatolok.

Amidőn remélem, hogy eme reform, amely elé férjemnek ügyeink iránti kíváncsisága nem kis nehézségeket gördített, t. barátnőm és t. hölgyismerőseim részéről megfelelő méltánylásra fog találni, maradok számos pártfogásért esedezve,

igaz hive

Dr. Mittler Izidorné,

az új 948. számú telefon előfizetője.

Hát tetszik látni, milyen egyszerű a dolog! Kolombusz tojása: mindössze egy új telefont kell bevezetni. És igazán nem lephetne meg senkit, hogy valaki azok közül, akiket ily módon a neurasthénia széléről mentett meg a kedves és ötletes *Mittler dr.*, azt indítványozná, hogy a zseniális feltalálónak a nő aradi ügyvédek egy művészi kivitelű emléklakettet nyújtassanak át. A plakettre pedig talán egy — telefonáló hölgy lenne vésve.

Tisza István gróf ünneplése.

— Egyházközségi közgyűlés Pápán. —

Távirati tudósítás.

Pápa, szeptember 25.

A dunántúli református egyházközség ma délelőtt kezdte meg Pápán a főiskola dísztermében őszi közgyűlését *Antal Gábor* püspök és *Tisza István* gróf főgondnok elnöklésével. A gyűlésre szokatlanul nagy számban érkeztek meg a körület képviselői és az érdeklődő közönség. A különös érdeklődés *Tisza István* gróf főgondnok jelenlétének szült. *Tisza István* gróft a terembe lépésekor percekig tartó éljenzés és taps fogadta s a közgyűlés fölállva üdvözölte a főgondnokot, aki hosszú beszéddel nyitotta meg az ülést, amelyben a tanítók és lelkészek fizetésemelése ügyében nyilatkozott.

A közgyűlést *Antal Gábor* püspök, egyházi elnök imával nyitotta meg. Az ima elhangzása után *Tisza István* gróf világi elnök állott föl szólásra és feszült figyelem mellett a következőket mondta:

— Hivatásunk és kötelességünk csak az lehet, hogy a csendes és produktív munkával foglalkozunk, azzal az építőmunkával, mely erősekké tesz bennünket az élet küzdelmeiben magasabb hivatásunk teljesítésére. Hogy ebben a munkában jelentékeny szerepet játszik napjainkban az egyházi tisztviselők anyagi helyzetének kérdése, az valóban megokolt és természetes. Azon csak az ütközhetnék meg, aki szemet hunyt az utolsó évek gazdasági fejlődése előtt és nem látja azt a nagy horderejű tényt, hogy ez a gazdasági fejlődés, a mindinkább fokozódó drágaság, könnyen súlyosabb helyzeteket teremt a társadalom minden rétege számára, ama rétegei számára, amelynek csekély fixfizetésből kell fönntartaniok magukat. Mindezek a rétegek a saját maguk és családjuk iránti jogos kötelességérzetből igyekeznek korszerűen javítani anyagi helyzetükön. Áll ez a mi tanítói karunkra nézve is. A tanítói kar nagyon sokat nyert ugyan az utolsó emberöltő alatt, de abból, ami nyereségnek mutatkozik, valóban tetemes részt ragad el magának a drágaság. S e mellett a fokozódó kultúra, a terjedő felvilágosodás természetszerűen magasabb igényeket ébreszt a népnevelés iránt, magasabb és magasabb hivatás és kötelesség vár a tanítókra. Ezért is kell tehát, hogy a tanítói kar ennek megfelelően egyre magasabb díjazásban részesüljön. Teljesen jogosultnak tartom a mi felekezeti tanítói karunknak azt a törekvését is, hogy anyagi helyzete az állami néptanítókéval egyforma legyen.

Tisza beszédét óriási ovációval fogadta a hallgatóság. A megnyitó után a közgyűlés a püspöki jelentést hallgatta meg. Délben bankett volt, melyen *Tisza István* ismét lelkesen ünnepelték.

VIDÉK.

Glattfelder Gyula dr. megyés püspök tegnap délután négy órakor Zádorlakra érkezett bér-máló körutján. A község határában harmincöt tagu lovasbandériummal fogadták a püspököt, kihez *Morák János* községi bíró intézett üdvözlő beszédet. A diadalokkal és lobogókkal díszített község templomában ünnepi instentisztelet volt. Ennek végeztével *Siebenhaar Ferenc* plébános lakásán vacsorát adott, melyen a püspökön és a házigazdán kívül *Pacha Ágost* kanonok, *Kirilovits Pál* főszolgabíró, *Olajos József* pécskai és *Zabljár József* ujaradi esperes, *Mayer K. János* ujaradi plébános, *Bürger Ferenc* községi jegyző és a tanteszület vett részt. Ma reggel négyzathven gyermekket bér-mált meg a püspök, azután látogatásokat végzett és délután négy órakor Ujaradra utazott.

Leleplezett rendőri brutalitás.

— Veszélyben forgott egyetemi tanár. —
Interpelláció a fővárosi rendőrség bécsi
szereplése miatt. —

Saját tudóstónk telefonjelentése.

Budapest, szeptember 25.

Budapest székes fővárosa a nyári szünet után ma tartotta első közgyűlését. Az ülést *Bárczy István* polgármester nyitotta meg.

Napirend előtt *Ballagi Aladár dr.* interpellációt intézett a polgármesterhez, amelyben különösen a legutóbbi rendőri brutalitásokat ostromozta. Interpellációjára az az esemény szolgáltatott okot, amely a hó 18-án az esti tüntetések alkalmával az Erzsébet-köruton történt. Ekkor ugyanis egy csapat rendőr kivont karddal megtámadta azt a csoportot, amelyben *Ballagi* is állott, négy ember véresen esett össze és csak a véletlennek köszönheti, hogy ő ép bőrrel elmenekült. A támadást az egyik rendőrtisztviselő okozta, aki revolveréből a levegőbe lőtt, amire a rendőrök kardjaikkal vaddalózni kezdtek. Ezt az esetet nem szabad szó nélkül hagyni, — ugymond — mert a polgárok épisége forog veszélyben. Bizik a polgármester erejében és reméli, hogy sikeresen fogja megoldani a kérdést. A közgyűlés helyeslőleg fogadta az interpellációt, amelyet kiadtak a polgármesternek.

Neuman Árpád dr. ezután kemény szavakban mondott ítéletet azokról az eseményekről, amelyek június negyediké óta a parlamentben történtek. A beszédet nagyon sokszor szakították félbe a közbekiáltások, szenvedélyes kifakadások és a közgyűlés többsége zúgó felháborodással kísérte *Neuman* megjegyzéseit.

— Azért hozta szóba ezeket az eseményeket — mondotta — hogy a polgármesternek, a történeti pillanatban. (Zajos felkiáltások: *Óh! Derültség!*) módot nyujtsak arra, hogy a főváros autonómiáját megvédje. A rendőrséget a törvény ellenére rendelték fel Bécsbe, holott a rendőrség hatásköre csak magára a főváros belső területére terjed ki a törvény értelmében. Ez veszélyezteti a főváros közbiztonságát is, pedig a főváros évenként 800.000 koronát áldoz a rendőrségre. Ha alkotmányos államban élnénk, nem volna szabad ennek megtörténnie. (Nagy zaj. Ellenmondások.) A csendőrségnek a fővárosban való összpontosítása törvénytelen volt. (Nagy zaj.)

Neuman Árpád dr. a folytonos zajban elragadtatva „esseveszett” jelzővel illette a képviselőház elnökét, később azonban a polgármester rendreutasítására visszavonta ezt a kifejezést. Tiltakozik a rendőrség működésének törvénytelen volta ellen. Az interpellációt kiadták a polgármesternek.

Egy estilap kérdést intézett *Váczonyi Vilmos*hoz a rendőrök Bécsbe viteléről, aki a következőket mondotta:

— A kérdést tisztán a jog szempontjából kell elbírálni. A budapesti magyar királyi államrendőrségről az 1881. évi XXI. törvény cikk intézkedik, amelynek címe a „Budapestfővárosi rendőrségről.” A törvény első szakasza így szól:

„Budapesten fővárosi rendőrség elnevezés alatt egységes szervezettel rendőrség állítatik fel, melyet saját közegei által az állam kezel és melynek működési köre az 1872. évi 36. törvény cikk alapján megalakult főváros összes bel- és külterületére terjed ki.”

Ez a szakasz egész világosan a főváros bel- és külterületére korlátozza a fővárosi rendőrség működési hatáskörét és e rendelkezés csakis annyiban módosult, hogy későbbi törvények az államilag szervezett fővárosi rendőrség hatáskörét Budapest környékén levő egyes községekre is kiterjesztették. E kiterjesztő törvények szövege csak megerősíti azt a felfogást, hogy az államrendőrség

hatásköre területileg törvényesen korlátozva van. Így az 1889. évi XLVI. törvény cikk 1. szakasza a következőket mondja:

„Az államilag szervezett Budapest fővárosi rendőrségnek hatásköre az 1881. évi 21. törvény cikk alapján 1890. január 1. napjától kezdve Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyébe kebeleztetett Ujpest és Rákospalota községek összes bel- és külterületére kiterjesztetik.”

Az 1881. évi 21. törvény cikk 2. szakasza ugyancsak ezt a felfogást erősíti meg, mert így rendelkezik:

„A fővárosi rendőrség feladata működési területén a személyi és vagyonbiztonságot megóvni, a békét és közrendet fenntartani, stb.

Működési területén: ez a kitétel egészen világos korlátozás. Az államrendőrség működési tere törvényesen korlátozva van Magyarországon, mert itt minden rendőri hatóságnak megvan a működési területe.

A külföldön lévő exterritoriális, magyarnak tekintendő területen nincs törvényileg szervezett magyar rendőri hatóság, pedig ha van exterritorialitás és az ott székelő magyar hatóság nem akarja igénybe venni a külföldi, idegen rendőrséget, szabályozásra szorul az a kérdés, hogy ilyen helyen, hogyan és milyen rendőrség alkalmazható. Amíg ez a szabályozás nincs meg, addig a magyar királyi államrendőrség alkalmazása ilyen területen legalább is törvényen kívüli.

Nezetem szerint egyébként, az osztrák rendőrség nem tagadhatja meg a magyar delegációtól a rendőri és büntetőjogi oltalmat, mert a büntető törvénykönyv 152. szakasza (lázadásról), az osztrák delegációt is a legszigorubb büntetőjogi oltalom alá helyezi.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Nyugalomba vonul az aradi színház sugója.** Az Országos Színész-Egyesület tanácsa tegnap tartott ülésében több érdemes régi színészt nyugdíjazott. A nyugalomba vonuló színészek között van *Bizza Károly* is, az aradi színház színházi sugója. *Bizza* már a múlt esztendőben is a szezon javarésztét betegeskedve töltötte és betegsége indította arra is, hogy az egyesülettől nyugdíjazását kérje.

* **A téli szezon megnyitása.** Három nap mulva, szombaton újból feltartulnak a téli színház kapui s újból kezdetét veszi a téli szezon, a melynek első előadása az elmúlt idény legnagyobb sikerű operett slágere a *Leányvásár* lesz, a régi kitűnő együttes előadásában. — Vasárnap délután *Berkovics* és társa megy, míg este a *János vitéz* daljáték kerül színre, melyben *Kállay Jolán*, *Balázs Bálint*, *Hampel Itona* és *Fáskerty Mariska* mutatkoznak be az aradi közönségnek.

* **Az első heti műsor.** A jövő hét hétfőjén és keddjén a *Boccaccio* kerül színre, a vezető szerepeket *Kállay Jolán* és *Dióssy Nusi* játsszák. Az előadás, az előjelekből ítélve, kitűnő lesz, mert a kiváló operettre az énekes-személyzet közel két hónap óta készül *Hódmezővásárhelyen*, ahol előadásra került s így bizonyos, hogy az aradi repriz, amely szinte bemutatón szamba is megy, könnyen perdülő, friss, kitűnő előadás lesz. — Szerdán és csütörtökön a *Henschel* fuvaros, *Hauptmann Gerhardt* megrázó erejű drámája kerül színre; a darab legutóljára a *Leszkay-rezsim* alatt került színre, a címszerepet akkor is *Keszler* játszotta, most is fogja játszani. Pénteken *Hajduska László* mutatkozik be az *Ártatlan Zsuzsiban*. Szombaton és vasárnap a *Hadak utja* kerül színre: a darabban az egész társulat játszik, a középiskolák növendékei pedig statisztálni fognak; aki erre vállalkozik, az szeptember 28-tól kezdve jelentkezzen a színházi irodában.

* **Az idei könyvpiac szenzációs ujdonsága:** *Balla Ignác* „*Rothschildok*” című könyve. Ára 7 kor. Kapható *Kerpel* könyvkereskedésében. Telefon 885.

* **Az eucharisztikus körmenet,** az utóbbi napok legnagyobb világeseményét nagyszerűen sikerült mozgófényképben csütörtökön mutatja be az *Uránia-színház*. Nagyjelentőségű dolog, hogy alig pár nap alatt máris módjában áll a nagyközönségnek színről-színre látni ezt az impozáns látványosságot, melyen királyunkon és a pápa képviselőjén kívül résztvett az uralkodóház majd minden tagja és a katolikus társadalom valamennyi szereplője. A részletekről hirt adott már a sajtó, itt csak azt említjük meg, hogy az ünnepség minden részlete meg van ezen a mozgóképen. A szenzációs kép három napig marad műsoron. 175

* **Coeur Assz.** (Az *Uránia* ujdonsága.) Raffinált meseszövési dráma hódít csütörtöktől kezdve ismét az *Urániában*. Minden, ami csak alkalmas az idegek felkorbácsolására garmadába van halmozva ebben a nagyszerű képben. A béna férj és a fiatal csábító nem fegyverrel, hanem egy kártya játsszával döntik el sorsukat. Izgalmasan folyik a játék a notórius kártyás gróf és a tiszt között és egy hibás ütés folytán a tiszt lesz a vesztes. Vagy meghalni, de a gróf nem akarja a véletlennek köszönni győzelmét, tudatja a tisztet a pártiban előfordult hibáról és felmenti adott szava alól. Helyette önmagával akar végezni, de az öngyilkosság előkészületei közben szívzselhűdés éri és meghal. Egyike a legmegrázóbb képeknek az a hatalmas film, mely biztosan hódít.

* **A nagy cirkusz attrakció.** (Norvég szenzáció az *Apollo-színházban*.) A Nordisk-filmgyár ismét új szenzációs képpel lepte meg az emberiséget. Kibocsátotta „*A nagy cirkusz attrakció*” című 3 felvonásos filmet, amely kétségtelenül egyik legsikerültebb alkotása a világhírű norvég filmgyárnak. A főszerepet ebben a drámában is *Psylander*, a dán kir. színház szimpatikus s nagy népszerűségnek örvendő tagja játssza. A legújabb nordisk-dráma aradi premierje holnap, csütörtökön lesz az *Apollo* színházban. A darab eszelekménye mesteri konstrukció. A fiatal *Willy* gróftól a sors összehozza egy szép lovárnóval, *Dorée* kisasszonnyal, aki hatalmába keríti az elegáns gróftól. A direktor ezt nem látja szívesen, mert *Dorée* kisasszony, a lovárnó, az ő kedvese. Egy kis táncosnő, *Evelin* is nagyon busul *Willy* gróf miatt. *Willy* jelen van a cirkusz minden próbájánál, s végre is annyira megsokja a cirkuszi életet, hogy egy napon megígéri a táncosnőnek, hogy egy nagy és veszélyes attrakcióban föllép vele a cirkuszban. A föllépés estéje előtti délutánon meglátogatja a gróf a primadonnát. A direktor azonban észreveszi, behatol a szobába és felelősségre vonja *Willy* gróftól. A hotelben épen tűz üt ki. Az igazgató és a primadonna sietve menekülnek a lityen, míg *Evelin*, a táncosnő ott marad a legnagyobb veszélyben *Willy* mellett. Vakmerő utakon, szerencsétlenségek leküzdésével ők is leérnek a földre s a gróf most kezdi csak érteni, hogy a táncosnő szerelmes belé. *Willy* gróftól felháborítja a primadonna viselkedése és szakít vele. A hirdett nagy attrakcióban azért fellép. A cirkusz megtelik közönséggel. Közeledik a nagy jelenet, a cirkusz menyezeten ragyogva gyulnak ki a reflektorok és rakéták. A nagy attrakció már folyik, amikor egy óriási sikoltás tör meg a csendet s a porondon ájultan fekszik a gróf. *Dorée* kisasszony dermedten áll a rémülettől. *Evelin* visszautasítja a közeledését s gondoskodik, hogy a gróftól hazavigyék. Otthon aztán az ő gondos ápolásától magához tér a gróf. *Willy* örömmel nyujtja neki kezét és szívét. 177

* **Az eucharisztikus körmenet az Apollo-ba.** Az egyházi fénytel és pompával lezajlott bécsi eucharisztikus körmenet jól sikerült eredeti felvételekben az *Apollo*ban látható csütörtöktől kezdve.

TANÜGY.

(—) **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter *Kóbor Itona* ujszentannai állami ovónót saját kérésére a budakeszi állami óvodához jelen minőségében áthelyezte.

Budapesti Csipkeáruház Andrassy-tér 20. sz.

UTALVÁNY.

Ezen szelvény bemutatója ujonnan érkezett őszi és téli újdonságaink bevásárlásánál szolid szabott árainkból 5 százalék engedményben részesül.

Fischer Eliz-palota.

Csipkék, szalagok, bársonyok, ruhadiszek. Selymek harisnyák. Keztyük és összes szabókellékek.

2811

ÉRTESETÉS!

Igen tisztelt vevőim és a nagyérdemű közönséget értesítem, hogy 21 év óta fennálló és jóhírnévnek örvendő, **varrógép, kerékpár és gramofon** üzletemet, tetemesen megnagyobbítva,

Szabadság-tér 7. szám alól ugyan-csak Szabadság-tér 5—6. szám (saját házamba) helyeztem át,

hol állandóan nagy választéku raktárt tartok a világhírű eredeti „PFAFF” u. m. eredeti VIKTORIA és Singer varrógépekből, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, családi használatra és ipari célokra. Eredeti írógéppel védjegyű **Gramofonok** és állandó nagy választék lemezekben. „DURKOPP”, „VIKTORIA” és „BRITÁNIA” kerékpárok egyedüli képviselője. Mechanikai műhelyemet megnagyobbítva és modernül berendezve, **varrógép, kerékpár és gramofon** javításokat gyorsan, szakszerűen, jótállás mellett eszközölök. 5795

Kedvező fizetési feltételek.

További szíves pártfogást kérek kitünő tisztelettel

HAMMER VILMOS

műszerész.

Telefon 96.

Telefon 96.

UJ.

MARGIT HAJFESTŐ.

Remekül fest világos valamint sötétbarnára, feketére, bármely haját, szakált, bajuszt, azonnal tartósan, lemoshatatlanul minden nehézség nélkül, előkészület nem szükséges.

Az eljárás a legegyszerűbb, az eredmény a legnagyobb, nem kopik, nem piszkít, az eredetétől meg nem különböztethető csak egy üvegből áll, laikus is végezheti a hajfestét.

Ártalmatlan

nem tartalmaz ólmot
nem tartalmaz ezüstöt
nem tartalmaz rezet.

organicus vegyület

Ára 1 korona.

1505

Készítte!

gutori FÖLDES KELEMEN gyógyszerháza ARADON

1 korona 50 fillér beküldése esetén bérmentve küldi.

3192. KB.

1912.

szám.

Aradvármegye közigazgatási bizottságától.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. k. miniszter ur f. é. 55558/912. sz. a. kelt intézményével a m. k. államvasutak részére lltó kitérőnél egy harmadik vágány befektetés céljaira lltó község határában szükséges, s az alábbiak szerint a Marospetrisi körjegyzőségi székháznál közszemlére tett kisajátítási tervben és összeírásban tüzetesen körülírt területekre nézve a kisajátítási eljárást az 1881. t.-c. 32. §-a értelmében elrendelte.

Az eljárás megejtése végett ennél fogva bizottságként Schil József vármegye főjegyző vezetése alatt Salecz Gyula és Szathmáry Gyula trvh. és illetve közigazgatási bizottsági tagokat, jegyzőül pedig Heppes Aladár másodfőjegyzőt küldjük ki.

Az eljárás megejtése határidőül 1912. évi október hó 28. napjának d. e. 9^{1/2} óráját tűzzük ki, helyéül lltó vasuti megállóhelyet jelöljük ki.

A bizottság kiküldéséről, valamint az eljárás határidejéről a marospetrisi körjegyzőt a kisajátítási tervrajz és összeírás kiadása mellett oly utasítással értesítjük, hogy a tervrajzot és összeírást a község házában a tárgyalást megelőzőleg és pedig 1912. évi szeptember hó 25-től október hó 10-ig bezárólag tegye közszemlére úgy erről, mint a tárgyalás határidejéről az érdekelteket egyenként, s ezenfelül a helyi szokásos módon a hirdetmény kifüggesztése és dóbszó útján haladéktalanul értesítse.

Megjegyezzük egyidejűleg, hogy a kiküldött bizottság az 1881. XLI. tcz. 34. §-a alapján a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelen is meg.

Érdekelteket pedig figyelmeztetjük, hogy a tárgyalás alkalmával minden tulajdonosnak jogában áll a kisajátítási terv ellen, s minden telekkönyvi érdekeltnak a felajánlott ár ellen felszólalni s kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni.

Ennek elmulasztása a már többször idézett tcz. 36. §-ában körülírt jogkövetkezményekkel jár.

A megjelenés elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye, miről a kiküldött bizottsági tagokat és jegyzőt, a m. k. államvasutak aradi üzletvezetőségét, valamint a kisajátítási terv és összeírás egy példányának csatolása mellett a marospetrisi körjegyzőt értesítjük és az utóbbit oly fehérvással, hogy a közszemlére tett igazoló bizonylatot, valamint az egyes érdekeltek részére történt kézbesítését igazoló vétiveket a tárgyalás alkalmával a bizottság vezetőjének adja át.

Arad, 1912. évi szeptember hó 18-án.

A főispán távol.

Dálnoky Nagy Lajos,
alispán.

5988

Nyomtatványok

izléses és csinos kivitelben készülnek

Az Aradi nyomda r.-t. nyomdájában

Uj uri-szabó üzlet! uri-szabó üzletet

Igen tisztelt ismerőseim és a n. é. közönséget tisztelettel értesítem, hogy **Tökölly-tér 2. sz.** (Tabakovits-ház) modernül berendezett

nyitottam. E téren helybeli előkelő cégek-nél nyert szakismereteim folytán, módomban áll becses megrendelőim legmesszebb

menő igényeit is legjobban kielégíteni. Legfinomabb őszi szövetségekkel készséggel szolgálók. Szíves pártfogást kérek

Baranyi Ferenc
uri szabó.

5791

Telefon
szám 23.Telefon
szám 23.

Ujj János

cement-ipartelepe, Kisjenő-Erdő-
hegy és Nagyzerinden (Arad m.)

Készít betoncsöveket, kövező lapo-
kat, műmárvány teraszó és mo-
zai lapokat, oszlopokat, lépcsőket,
pallókat, cserepet, téglát, vasbeté-
tes kutgyűrűket, kályha-alátéteket
tetszés szerinti hosszúságu itató
vályukat stb.

Ezen ipartelep költségvetéseket
és terveket, vasbetétes beton-
hidakra és járdák betonozására
is készít. 5841

Szalkai Arminné

himző- és fehérnemű üzlete

Arad, Weitzer János-u. 3.

Női, férfi- és gyermek kelen-
gyék készítése rövid idő alatt a
legfinomabb hozzávalókkal, első-
rendű kivitelben készülnek. 5288

Szines és fehér himzé-
sek, ugyszintén fehér-
nemű varrások olcsó
árban készülnek.

Himző és fehérnemű-
varró leányok fizetés-
sel felvétetnek.

Alkalmi vétel és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad
legnagyobb óra- és ékszerraktár

Deutsch Izidor

Órás és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt
és briliáns tárgyak a legmaga-
sabb árban megvételnek vagy
más tárgyra átcserepltetnek.
Telefon 438. Telefon 438.

Új férfi szabó-üzlet!

A nagyérdemű közönség szives tu-
domására hozom, hogy ARADON,
Gsiky Gergely-utca 16. sz. alatt
egy modernül berendezett

férfi szabó-üzletet

nyitottam, hol elvállalok mérték
utáni rendelésre mindennemű öl-
tönyöket, felöltőket, télikabát-
okat, legdívatosabb és legizlése-
sebb kivitelben jutányos árban.
Főelvem: szolid és jó munkáim-
mal igen tisztelt rendelém igé-
nyeit legjobban kielégíteni. Finom
angol őszi és téli szövetsmintákat
vidékre készséggel szolgálók.

Szives pártfogást kérek kiváló
tisztelettel:

Vas László,

férfi szabó. 6008

Legcélszerűbb szab.

jég-szekrények

minden nagyság és kivitelben, ugyszintén
számtartást, vendéglői és nagy hűtőtőz
gyári áron kaphatók

Husserl Manó

jégszekrény gyarában

Arad, Szent Pál-utca 11. szám

Különlégesség szénasv és légnomásu
sörkímélő szekrényekben. 3411

A mesterdalnok...

Cipóm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van 6784

kaucsuk-sarok.

Pathefonok

és Pathe-lemezek. a legújabb fel-
vételek, kedvező fizetési feltételek
mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben. 411

10457-1912. a h. szám.

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy az 1912.
évre elkészített hadmentességi díj
kivetési lajstrom f. évi szept. hó
25-től a városi adóhivatalnál 8 napi
közszemlére van kitéve.

Erről az adóköteleseket azzal
értesítjük, hogy netáni felszólalá-
saikat és pedig:

a) azon adózók kik az illető
kivetési lajstromban tárgyalt adó-
nemmél már a mult évben voltak
megróva, a lajstrom kitételének
napját.

b) azon adózók, kik a kivetési
lajstromban megállapított adóval
a kivetés évében első ízben rovat-
nak meg, adótartozásukat az adó-
könyvecskébe történt bejegyzését
követő 15 nap alatt a városi adóhi-
vatalnál előterjeszthetik.

Arad, 1912. évi szept. hó 18-án.

A városi adóhivatal.

Készpénz

Jelzálogkölcsonők, törleszté-
ses kölcsönök, tisztviselő köl-
csönök, a legrövidebb idő
alatt folyósíttatnak. Termé-
nyekre, árukra, sorsjegyekre,
biztosítási kötvényekre, föld-
bérletreknél instrukciókra elő-
leglet, készpénzkölcsönt sze-
rez, olcsó kamatláb mellett.
Sorsjegyek készpénz és rész-
letfizetésre. Biztosítások meg-
kötése. Fuvarlevelek szak-
szerű felülvizsgálata. Házak,
birtokok eladását és vételét,
üzletek, kávéházak, vendég-
lők átadását és átvételét,
földhaszonbérleteket gyorsan
és jutányosan közvetít 4941

MARTINOVITS M.

ARAD, Kossuth-utca 39. szám.
Ezelőtt Fábrián-utca 11. szám.

Bel- és külföldi gyárak képviselője

www

Fontos a dohányzóknak!

Dr. Brans-féle nikotin fogó,
egészségóvó vattával készül

a „Sanitas“

francia szivarkahüvely.

Egyedüli elárusító

özv. Hammerschlag Lipótné

dohánytőzsdéje 6078

ARAD, Andrassy-tér 15. szám.

www

645-1912. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a város portland cement
szükségletének szállítása iránt folyó
év szeptember hó 30-án délelőtt
10 órakor árlejtést tart.

Kikáltási ár: 100 kgrm. vasut-
nál átvéve 8 korona 90 fillér, 100
kgrm. raktárból 4 korona.

Bánatpénzül leteendő 200 ko-
rona készpénzben, vagy elfogad-
ható ériékpapírokbán.

Az árlejtésen részt venni csak
írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezárta-
nyújtandók be, s csak akkor vé-
tetnek figyelembe ha azokhoz a
bánompénz mellékelve van, s ha
az ajánlatot tevő kijelenti, hogy
az árlejtési feltételeket ismeri és
elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági
tanácsnok urnál az árlejtést meg-
előzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1912. évi szeptember hó
16-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Nagymennyiségű

maculatura

eladó.

www

Nem titok többé,

hogy minden hölgy a HAJÓS-féle

Aradi Ibolya-crémet

használja. Az arcbőrt vakító fehérre varázsolja.
Elűntet mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

Ára egy tégelynek I kor., Ibolya tégelypor I kor. 20 fill. Ibolya szappu 70 fill.

Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerertárában ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Hat gimnáziumot

vagy hat reáliskolát végzett fiatal ember

gyógyszerész gyakornokul

felvétetik.

Bővebbet: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerertárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Uj fűszer és csemege kereskedés!

Igen tisztelt ismerőseimet és a nagyérdemű közönséget értesítem, hogy
Arad, Deák Ferenc-utca 7. szám alatt
 október hó 1-én egy modernül berendezett
 fűszer, élelmiszer és csemege üzletet nyitok meg.

5185—1912. tkvi szám.

Hirdetmény.

Mondorlak község telekkönyve birtokszabályozás következtében az 1869. évi 2579. számú szabályrendeletre képest átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk az a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárást a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan fogantatott.

Ez azzal a felhívással tétetik közsé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 17. §§-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. XVI. t.-c. 15. § a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891. XVI. t.-c. 15. § b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, a végbőrlérlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1913. évi március hó 30. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t.-c. 16. és 18. §-ának eseteiben, — ideértve ez utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is, — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1913. évi március hó 30. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. hogy mindazok, akik a telekkönyvi átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. t.-c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1913. évi március hó 30. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogai-

nak sérelme nélkül támadhatják meg

Együttal figyelmeztetnek azokra a felekre, akik a hitelesítő-bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerűsített másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Máriaradna, 1912. évi szeptember hó 22-én.

Popovits Péter, s. k.
6018 kir. járásbíró.

Laczi Vencel

mű- és kereskedelmi-kertész
 Arad, Török Gábor-utca 7. sz.
 Virág-üzlet: Boros Béni-tér 1. sz.

Elvállal mindennemű kertek és parkok átalakítását és rendezését **diszcserjék, bokrok és magtörzsű rózsákkal**, nemkülönben mindennemű **sorfákkal**, úgymint **gesztenye-, Ulmus-, Magnoliák-, Buxus-, Thuja stb. dísznövényekkel**

Halottak napjára

csokrok és koszorúk nagy választékban virágüzletemben. 5923

644—1912. gsz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város mészszükségletének szállítása iránt folyó év szept. hó 30-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1 métermázsa darabos mész 2 korona 80 fill.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt venni csakis írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyujtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1912. évi szeptember hó 16-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Tanulóleányok

beti fizetéssel

könyvkötészetünkbe
 felvétetnek.

Szíves pártfogást kérek kitünő tisztelettel

6055

Stefu György

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Segéd

rőfös és fonalszakmából, ki a román nyelvet is érti, azonnali belépéssel alkalmazást nyer

Gáspár Henrik

cégnél Arad, Boros Béni-tér 20. sz. 6049

Legolcsóbb és legjobb cipő beszerzési forrás Aradon, Boros Béni-tér 9. szám.

A n. é. közönség szíves figyelmébe ajánlom saját készítményű kész

férfi-, női- és gyermek-cipő raktáramat, hol állandóan dus választékot tartok mindennemű legdivatosabb és legtartósabb cipőkből legolcsóbb árakban. Megrendelések gyorsan és pontosan elkészíttetnek. 5041

Teljes tisztelettel

Czernóczky Imre,
 uri- és női cipész.

Aradi Luxus Garage Automobil

kölcsönző és Boy-vállalat József főherceg-ut 17.

Ajánlja a nagyközönségnek a leghíresebb gyártmányu „Benz” kocsijait helybeli és messze vidéki utakra a legméltányosabb díjazás mellett. Megrendeléseket a Petőfi-utcai iroda (Telefon 826.) valamint a József főherceg-uti állomás is elfogad. Ugy nappal, mint éjjeli szolgálat. Tájékoztásul a városbani sétakocsizásra 1 óra 10 korona, 1/2 óra 5 kor., 1/4 óra 2 kor. 50 fill., vasúthoz 2 kor., Uj-Aradra Fő-ut végéig 3 kor. 70 fill.

Kerékpáros gyorsfutárjai

a legmegbízhatóbban és leggyorsabban elvégzik a nyert megbízásokat. A luxus boyok díjazása feltétlenül olcsóbb mint bármilyik más hason vállalaté.

Nappal 1/4 óra 40 fillér, este 1/4 óra 60 fillér, 25 lappal biró bérletfüzetek beszerzése mellett 1/4 óra csak 20 fill.-be kerül.

Igen tisztelt megrendelőmet és a n. é. közönséget értesítem, hogy az őszi saisonra legdivatosabb angol szövetségű szövetű szőnyegaim :-: szép választékban megérkeztek. :-:

Készítek megrendelésre úgy urruhákat, mint egyenruhákat legizlésebb kivitelben.

Kitünő tisztelettel: **Gianotti Nándor**

5069

uri és egyenruha szabó.

Alkalmi vétel!

Üzletemből visszamaradt nagyobb mennyiségű finom kész öltönyök, angol és francia szövetek, nemkülönben egy nagy szabóasztal, nagy tükör és több szabóolló jutányos áron eladó. ...

5721

Tisztelettel

inokai Tóth Lajosné

Arad, Wesselényi-utca 26. sz. a.

Uj cipész üzlet!

Igen tisztelt ismerőseimet és a nagy közönséget értesítem, hogy

Arad, Széchányi-utca 10 sz.

(Uj Szántay-bérpalotában) önállósítottam magam és egy

cipész-üzletet nyitottam

hol elvállalok legdivatosabb szabásban megrendelésre minden kivitelű férfi, női cipők elkészítését legjutányosabb árakban.

Üzletelvem: jó és szolid munka.

Támaszkodva e téren éveken át, mint üzletvezető tett működésemre biztosítom nagyrabecsült rendelőmet a legfigyelmesebb kiszolgálásról Szives pártfogást kérek, kitünő tisztelettel

Mánya Demeter uri és női cipész. 5705

Sokféle sósorszeszt

próbált már használni ön is és ha talán még se ért el hatást, úgy tegyen kísérletet a

„TURUL-SÓSBORSZESZSEL“

mely minden néven nevezendő külső bántalmakat hátfájást, bágyadtságot, gyöngöseséget, reumát, ischiást, fül-, fog- és fejfájást sth. Egyszeri bedörzsölés után megszüntet, az idegeket megerősíti, belsőleg a gyomorfájdalmakat, bélbántalmakat, hasmenést, nehéz légzést, szívbántalmakat, mellfájást megszünteti, ezáltal a közérzetet kellemessé teszi. Ára: kis üveg 44 fill., nagy üveg 1 kor. 20 fill. Kapható az egyedüli készítőnél:

WAJDITS GYÖRGY

„Turul“ gyógyszerárban, Kápolna- és Lipót-utca sarkán. Azonkívül minden gyógyszerárban, drogeriában és nagyobb fűszerüzletben. 5581

Uj női kalap divatterem.

Igen tisztelt ismerőseimet és a hölgyközönséget értesítem, hogy Arad, Deák Ferenc-utca 4. szám alatt szeptember hó első napjain egy modernül berendezett 5501

női kalap divatüzletet

nyitok, hol állandóan nagyválasztékú rakományt tartok minden kivitelű eredeti bécsi, párizsi őszi és téli újdonságokból feltűnő olcsó árakban. E téren több éven át szerzett szakismeretem biztosíték, hogy nagyrabecsült vevőim igényeit mindenkor legjobban kielégítem. Üzletelvem: szolid és figyelmes kiszolgálás. Átalakításokat legizlésebben modell után készítek. Gyászkalapok azonnal elkészíttetnek. Szives pártfogást kérek teljes tisztelettel

Kenderessy Lászlóné.

4372—1912. pm.

Hirdetmény.

A sajtó termékek házaló, vagy utcai elárúsítása tárgyában a m. belügyminister ur 186000/1912. körrendeletével kiadott szabályzat alapján figyelmeztetem a sajtó termékek előállításával és terjesztésével, foglalkozókat, hogy a sajtó termékeknek házalás útján vagy utcán és nyilvános tereken való terjesztésére, árusítására, ingyen osztogatására — az egyszerű üzleti hirdetések és meghívók kivételével — hatósági engedély szerzése szükséges.

Az engedély kérések a terjesztendő sajtó termék az engedélyező hatóságnak bemutatandó.

Az engedélyt Arad szab. kir. város törvényhatósági területére a város polgármestere, több törvényhatóság, vagy az egész ország területére, továbbá külföldi sajtó termékek terjesztésére a m. kir. belügyminister ur adja.

Az engedély tartama hirlapok és folyóiratoknál 3 óra terjed és mindenkor a megújítása kérelmezendő.

Az elárúsítással, vagy terjesztéssel foglalkozó egyének az engedély kiadása után a rendőrkapitányi hivatalnál bejelentendők s csak a kapitányi hivatal által „Ujság elárúsítói igazolvány“-nyal ellátott egyének foglalkozhatnak a terjesztéssel.

Igazolványt nem nyerhetnek:

1. az undort keltő, vagy ragályos betegségben szenvedők,

2. a rendőri felügyelet alatt álló egyének,

3. a testi épség, szemérem, vagyon ellen irányuló bűncselekményekért legalább 6 havi szabadságvesztéssel büntetett egyének, továbbá csavargás, koldulás, vagy nyilvános botrány okozásáért 2 ízben büntetett egyének az utolsó büntetés kiállításától, vagy elévülésétől számított 2 éven belül,

4. akik a sajtótermékek terjesztéséről szóló szabályzatban megállapított kihágásokra vonatkozó ítélet hatálya alatt állanak,

5. akik 18-ik életévüket még nem töltötték be.

Az elárúsítók, terjesztők, a rendőrhatalóság utasítására karszalagot kötelesek viselni, az igazolványt pedig kötelesek mindenkor maguknál hordani és a közbiztonsági közegek kívánatára felmutatni.

Az elárúsítóknak a hirlap, folyóirat címén és árán kívül más kikiáltani, vagy a sajtóterméket tolatkodó módon kínálni tilos.

Az ezen rendelkezéseket sértők kihágást követnek el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, ismétlés esetén 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntethetők.

Arad, 1912. évi szeptember hó 12.

Varjassy,
polgármester.

ANOSMIN

Mindazok részére, akik a kellemetlen láblábadásban szenvednek, legjobban ajánlható szer. Teljesen szagtalan!

Egy doboz ára 1 korona.

Poloska szesz.

Kitünő és megbízható szer a poloskák gyökeres kiirtására. — Egyszerű beecsetelésre még a tojások is elpusztulnak. —

Egy üveg ára 70 fillér.

Alpesi gyomorcsépp.

Kitünő alpesi gyógyfűvekből előállított gyomorcsabályozó szer. Fokozza az étvágyat és elősegíti az emésztést.

Egy üveg ára 1 korona 40 fillér.

Főfájás elleni pastilla.

A fejfájást azonnal megszünteti. — Egy darab 20 fillér. —

Egy doboz 6 (darabban) 1 korona.

Kapható kizárólag:

1914

Rozsnyai Mátvás

gyógyszerárban

Arad, Szabadság-tér.

Nemesfajú görög és sárga **DINNYE,**

továbbá kitünő

FAJPARADICSOM

és Muscat és Chasselas faj

CSEMEGE-SZŐLŐ

kapható:

1887

HÁMORY-GAZDASÁGNÁL

Arad, Deák Ferenc-utca 3. szám.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A minorita pap hagyatéka.

— Pörösködő asszony. —
Távirati tudósítás.

Szeged, szeptember 25.

Egy évvel ezelőtt meghalt Szőke Dániel áldozópap, a minoriták szegedi rendházának tagja. Kis vagyon maradt utána, amely a rendház birtokába ment át. Az áldozópap hagyatékát Antal Simonné Novák Lujza szegedi asszony követelte magának. Azt mondta, hogy Szőke órá hagyta készpénzét és értéktárgyait. Nem nagy volt ezeknek az értéke, mindössze ezer korona, de a rendház nem volt arra hajlandó, hogy azt Antalnénak átengedje.

Az asszony erre a szegedi polgári törvényszéknél pert indított a minoriták szegedi rendháza ellen Szőke áldozópap hagyatékáért. Jelezte, hogy ez csak kezdete egy nagy pernek, amelynek a megindítását ennek az eredményétől tette függővé.

A szegedi polgári törvényszék most tárgyalta a minorita rendház perét. A rendház tagjait megidézték a tárgyalásra, viszont Antalné is tanukkal igyekezett bizonyítani, hogy a pap hagyatéka őt illeti.

Kihallgatta a törvényszék Kiss Jánost, a szegedi minorita rendház főnökét.

— Tud arról, hogy Szőke Dániel áldozópap Antalnéra hagyta a vagyonát? — kérdezte a bíróság a tanuként kihallgatott rendfőnököt.

A rendfőnök elmondta, hogy Szőke Dániel halála előtt magához kérte rendtársait és kijelentette előttük, hogy ő rajta senkinek semmiféle követelése nincs, minden tartozását kifizette. Kiss János azt is kijelentette, hogy az áldozópap nem Antalnéra hagyta a vagyonát, hanem a rendháza.

A bíróság megeskette a házfőnököt vallomására és az asszony keresetét elutasította. Antalné nem nyugodott meg az ítéletben.

§ A huszártisztek mulatsága. Székesfehérvárról jelentik: A budapesti 1. honvédszázad Fejérmegye területén nemrég tartott hadgyakorlatok idejére Lovasberényben volt elszállásolva. A tiszti étkező ott volt Hankó Oszkár uradalmi intéző nevének házában. A huszártisztek nagyon jól mulattak a gyakorlatok alatt és nagy mulatságnak színhelye lehetett a tiszti étkező elöléptetett intézői ház, mert a huszárok elvonulása után egyetlen ép ajtó, vagy ablak nem maradt a házon. A ház tulajdonosa előbb levelet írt a tisztikarnak s kérte, hogy térítsék meg a kárát, de mivel választ nem kapott, kártérítésért bepörölte az 1. számú honvédszázad egész tisztikarát.

§ Per egy kritika miatt. Budapestről jelentik: Ében Mihály dr. nagykőrösi plébános egy számológépet szerkesztett, amelyről Wessely Ödön dr. egyik pedagógiai művében azt a kritikát megjegyeztette, hogy a gép igen komplikált. E megjegyzésért Ében Mihály kártérítési pert indított a budapesti IV. kerületi járásbíró előtt Wessely Ödön ellen és a neki okozott állítólagos erkölcsi és anyagi károsodásért tőle ezer korona kártérítést követelt. A ma megtartott tárgyaláson a bíróság Ébent keresetével elutasította azzal a megokolással, hogy Magyarországon vélemény szabadság van és a kritikusokat sem lehet arra kötelezni, hogy csak dicséret megjegyzéseket irjanak. A bíróság Ébent egyúttal a költségek megfizetésére is kötelezte.

§ Szélmákos herceg. Pétervárról jelentik: A tífiszi büntető törvényszék most tárgyalja a család miatt vádolt Bagratin-Muhvanszky hercegnék, a pétervári arisztokrácia egyik előkelő tagja-

nak bűnügyét. A herceg azzal van vádolva, hogy a nemesi banknak egyik birtokát eladta a halászi társaságnak, a mellyel elhitette, hogy ez a birtok az övé, s arra huszezer rubel foglalt vett fel. Az ítéletet holnap fogják kihirdetni.

Méregkeverő mikelakai asszony.

— Megölte az apját és unokabátyját. —
— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, szeptember 25.

Ismeretes, hogy az aradi kir. törvényszék vizsgálóbírája ez év elején egy monstre méregkeverési ügyben indította meg a vizsgálatot. A vádlott Keveresán Miklósné pécskai lakos volt, aki férjét mérgezte meg, de a vizsgálat hamarosan kiderítette, hogy Keveresánén kívül még négy aradmegyei asszony is hasonló módon tette el láb alól a férjét. A törvényszék még nem is tarthatta meg a végtárgyalást ebben a perben, már újabb mérgezési ügyben indult meg a vizsgálat.

A napokban jutott a mikelakai csendőrséghez az a hír, hogy Engelhardt Jánosné mikelakai vagyonos gazdálkodó felesége megmérgezte az apját. A vizsgálatot titokban azonnal megindították s nemsokára sikerült is megállapítani, hogy a szóbeszéd nem volt alaptalan. Szenzációs felfedezéssel is szolgált a vizsgálat: kiderült tudniillik az is, hogy két emberélet terheli a bűnös asszony lelkiismeretét, atyján kívül unokabátyját is megölte.

Érdekes, hogy a két gyilkosság, amelyeket még másfél év előtt követett el Engelhardtné, hogy került napfényre. Engelhardt né jó barátságban volt egyik szomszédjával, akivel az ura nem a legjobban bánt. Egy napon, amikor emiatt panaszkodott Engelhardtnek, az asszony a következőket mondotta neki:

— Én a te helyedben nem tárném ezt! Ha adsz nekem hetven pengőt, szerzek neked egy olyan szert, amelylyel egy kettőre elteheted láb alól a férjedet. Én is így végeztem az apámmal!

A szomszédasszony visszautasította ezt az ajánlatot, Engelhardt né azonban pár nap múlva újra ajánlotta a szert, még pedig most már harmincöt forintért. A szomszéd erre már gondolkodni kezdett, de a végén mégis kijelentette, hogy nem akarja megölni az urát.

Alig néhány héttel később a két asszony összeveszett. A haragosok természetesen minden rosszat elmondottak egymásról s a szomszédasszony többek között azt is elbeszélte a faluban, hogy Engelhardt né megétette az apját.

Ez a hír a csendőröknek is fülükbe jutott, akik azonnal megindították a nyomozást. Engelhardt né letartóztatották s az asszony rövidesen bevallotta bűnét. Elmondotta, hogy az atyjától négy hold földet kellett volna örökölnie unokabátyjával együtt. Az örökséget szerette volna minél előbb megkaparítani, de miután unokabátyjával nem akart osztozni, előbb neki adott be ételében arzénikumot, rá néhány héttel pedig atyját ölte meg hasonló módon.

Az asszonyt az aradi ügyészség fogházába szállították be, ahol a vizsgálóbíró hallgatta ki. Engelhardt né itt újból beismerte bűnét, mindamellett a hullák exhumálását rendelte el a törvényszék. Engelhardt né atyjának hulláját már exhumálták is a Felletár Emil országos vegyész konstataulta is, hogy a férfi arzénmérgezésben halt el. Legközelebb a másik hullát exhumálják.

MULATSÁGOK.

(=) Regrutabál. Az 1912. évben besorozott ujoneok október 5-én, szombaton, az Ipartestület dísztermében regruta bálát rendeznek.

Láng és Berchtold.

(A tanár és a tanítvány.)

Saját tudósítónktól.

Bécs, szeptember 25.

A delegáció üléstermében, mint a legelőkelőbb és legfontosabb két szereplő került egymás mellé Láng Lajos báró és Berchtold Lipót gróf. Láng a delegáció elnöki székében ül, Berchtold a külügyminiszter piros bársony, aranyozott foteljében. Volt idő, nem is olyan régen, amikor szintén szembe néztek egymással Láng Lajos és Berchtold gróf, de egészen más beállításban. Nem úgy, mint a delegáció elnöke és a külügyminiszter, hanem mint a szigorú tanár és a drukkoló tanítvány.

Tizenhét esztendővel ezelőtt történt, 1894-ben. Láng Lajos báró már akkor is egyetemi tanár volt és ebben a minőségben cenzor is volt a diplomáciai vizsgáknál. Minden esztendőben, novemberben és áprilisban Bécsbe utazott és akkor két-három hétig ott volt, nemzetgazdaságtanból és statisztikából vizsgáztatta a diplomata jelöltek. Ezek a vizsgák a legnehezebbek a világon. Széles és alapos tájékozottság kell hozzá, nagy műveltség, óriási nyelvismeret. 1894-ben Berchtold gróf is jelentkezett erre a vizsgára és nemzetgazdaságtanból és statisztikából Láng Lajos kérdezte.

— Kitünően felelt minden kérdésre! Ujította most fel a régi emléket Láng Lajos báró. Büszke vagyok az ítéletemre, hogy a felelete után azonnal megállapítottam: Ez a Berchtold gróf kitünő ember, ez még sokra viszi...

Láng Lajos báró, a delegáció elnöke szóval tanára volt Berchtold Lipót grófnak, a külügyminiszternek. Egész jól tanította!

Letartóztatott uriaszony.

— Az orvos özvegye. —

Távirati tudósítás.

Budapest, szeptember 25.

A budapesti rendőrség az éjszaka letartóztatott egy uriaszonyt, aki egy zongorát vett egy cégtől részletfizetésre, de a részleteket nem fizette pontosan, a zongorát pedig eladta. Dr. Lányi Pálnénak hívják a letartóztatott özvegy uriaszonyt, aki a Mária-utca 20. számú házban lakott felelő leányával. Férje nemrég halt meg, keresett orvos volt a Józsefvárosban és legutóbb a Bérkocsis-utca 19. számú házban lakott.

Özvegy dr. Lányi Pálné ekkor a Mária-utca 20. szám alá költözött leányával, akit művésznőnek akart kiképeztetni. Ehhez zongora kellett volna, de sehogysem tudtak hozzájutni, mert nem volt pénzük. Lányiné ekkor úgy segített a baján, hogy a Sternberg cégtől vett egy zongorát részletfizetésre, azzal a kikötéssel, hogy a zongora, míg vételára kifizetve nincs, a cég tulajdona marad és eladni nem szabad.

Özvegy Lányiné még a nyár elején Fülöp-szállásra utazott nagybátyjához, akinek ott birtoka van. Mivel azonban pénzre volt szüksége, a zongorát eladta. Leánya a fővárosban maradt, de a részleteket nem fizette a cégnek.

Mikor azután már több részlettel elmaradtak, a Sternberg-cég elküldött a zongoráért, hogy hazavitesse. Ekkor derült ki, hogy a zongorát eladták Lányiék.

Amikor ezt Sternbergék megtudták, följelentést tettek a rendőrségen Lányiné ellen. Az éjjel tizenegy órakor mentek a detektívek az időközben visszaérkezett Lányinének a Mária-utca 20. szám alatt lévő lakására s bevitték a főkapitányságra. Itt, miután beismerte, hogy a zongorát eladta, letartóztatták.

HIREK.

— Az Aradi Közlöny mai számához postautalványt mellékelünk és tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket az előfizetési díj szives beküldésére, nehogy a lap rendes küldése fennakadást szenvedjen.

— A trónörökös a magyar püspökség ellen? Bukarestben egy német nyelven megjelenő újság olyan hírt közöl, a melyet egyelőre csak fentartással lehet közölni. E szerint a bécsi eucharisztikus kongresszus megnyitása előtt Ferenc Ferdinánd trónörökös közbenjárt Van Rossum pápai legátusnál, hogy fogadja Radu Demetert, a nagyváradi görög-katolikus püspököt. Radu aztán részletesen előadta a pápa személyét képviselő biborosnak, milyen káros következményei lesznek a görög-katolikus magyar püspökség fölállításának a magyarországi és erdélyi románokra nézve. A pápai legátus a kongresszus ideje alatt százával kapott tiltakozó táviratokat azokból a román községekből, amelyeket az új magyar püspökségbe be akarnak olvasztani. A bukaresti lap hozzát teszi, hogy a trónörökös közbenjárása megnyugtató hatást tett és hisznek benne, hogy kedvező eredménnyel fog járni a románok javára.

— A pármái herceg balesete. Schwarcauból jelentik: René pármái herceg állapota az éjjel első felében elég jó volt, de éjjelkor rosszabbul lett és környezete a legrosszabbtól félt, de a herceg reggel három órakor újra jobban lett, kissé aludt és láza is hanyatlott. Állapota ma délelőtt is jó volt; a herceg eszméleténél van.

— Glattfelder Gyula püspök Ujaradon. Ma délután öt órakor érkezett meg Zádorlak felől Glattfelder Gyula csanádi püspök, hogy holnap délelőtt Ujaradon megtartsa a bérmálást. A püspököt a vonatnál a lelkes kar fogadta, majd az iskolás gyermekek és a hívők sora mellett lakásába kísérték. A püspök holnap délelőtt misét mond, utána pedig az iskolásgyermeket megbérmálja. Az Aradi Katolikus Népszövetség közel száz tagu küldöttsége este fél kilenc órakor Ujaradon Glattfelder Gyula püspökönél tiszteltet s ez alkalommal kérte a püspököt, hogy a hívek régi kívánságát, az új plébániák és templomok ügyét minél előbb megvalósítsa. A püspök a küldöttséget nagy kegyességgel fogadta és megígérte, hogy a templom ügyében legközelebb megkezdje a városi hatóságokkal a tárgyalásokat s bizik, hogy a város nem fog kitérni kegyuri kötelességeinek teljesítése elől. Egyben buzdította a megjelenteket, hogy a város katolikus ügyeinek buzgó apostolai legyenek.

— Magyar honvédek szerb fogságban. Belgrádból jelentik, hogy ott ma óriási feltűnést keltett egy szakasz honvéd, akit — teljes fegyverzetben — szerb csendőrök kísérték be ma a prefektúra fogházába. A magyar katonák elfogatásáról a legkalandosabb hírek terjedtek el. A valóság azonban, mint a prefektúra hivatalosan megállapította, a következő: Ma reggel Belgrádtól mintegy tizenhárom kilométernyire egy szakasz teljesen fölfegyverzett honvéd egy hadnagy és három altiszt vezetése alatt kikötött a Száva szerbiai partján. A szerb csendőrök, amint erről értesültek, azonnal körülvettek és letartóztatták, majd pedig Belgrádba kísérték őket. A honvéd-szakasz parancsnoka, Szekeres hadnagy a prefektúrán azt vallotta, hogy embereivel gyakorlatot végezett a Száván; egyáltalán nem szándékozott a szerb partra átmenni, de mivel csónakjának a kormányja eltört, kénytelen volt embereivel a szerb parton kiszállani. A szerb csendőrség egyelőre nem bocsátja szabadon a honvédeket, hanem tovább folytatja a vizsgálatot. Hogy a csapatnak semmi kémkedési szándéka nem volt, az legjobban kitűnik abból, hogy a szerb csendőrök első felszólítására engedelmessé váltak.

— Politikai sztrájkok a vidéken. A vidékre nézve nagyfotosságu határozatot hozott a most üléselő országos nyomdász-kongresszus. A néhány hónap óta dúló politikai harcok állandóan aktuálisá teszik a politikai sztrájkokat. Ha a munkásság nyomást akar gyakorolni a kormányra, vagy a polgári társadalomra jogai kivása érdekében, akkor a politikai sztrájk fegyveréhez folyamodik. A szociáldemokrata párt központjának intésére az egész országban megszűnik a munka. Ezt természetesen csak a legvégső esetben teszi meg a szociáldemokrata párt, mert ennek a következményei kiszámíthatatlanok. Éppen ezért vigyáz is a központ arra, hogy a vidéken működő tulbuzgó munkásszervezetek ne forgassák meg ok nélkül a politikai sztrájk veszedelmes fegyverét. Mert ilyesmi is megtörténik. Sőt Aradon is megtörtént ez évi május 24-én, amikor tudvaiévően általános sztrájk volt romboló felvonulással. A szociáldemokrata párt központja erről előre mit se tudott és a helyi párt saját szakállára rendezte a heccet. De ez többet nem történhetik meg. A nyomdászoknak most folyik Budapesten a kongresszusuk, amely elé egyik tulambiciózus párttitkár azt az indítványt vitte: mondja ki a nagygyűlés, hogy a vidéken a központ megkérdése nélkül is rendezhetnek politikai sztrájkokat. A kongresszus azonban kimondta, hogy ilyesmit tenni tilos. A vidéki Bokányik tehát nem függetleníthetik magukat a budapesti Weltnerektől.

— Vezérigazgató kinevezése az aradi automobil gyárnál. A Marta. (Magyar Automobilgyár Részvénytársaság) igazgatósága Dicker József ügyvezető vezérigazgató mellé vezérigazgatónak kinevezte Haltenberger Samu királyi műszaki tanácsost, aki a magyar kir. postaautomobil üzemének szervezője és vezetője volt. Az új vezérigazgató a Marta. budapesti kereskedelmi osztályát fogja vezetni.

— Az aviatikus önfeláldozása. Londonból jelentik: Csak most állapították meg, hogy Astley aviatikus milyen körülmények között vesztette el életét. Az aviatikus nem lett véletlen szerencsétlenségnek áldozata, hanem szándékosan zuhant le, hogy nagyobb szerencsétlenségnek vegye elejét. Astley leszállás közben látta, hogy nem tudja elejét venni annak, hogy repülőgépevel ne menjen bele a tömegbe. Ámár nagyon jól tudta, hogy feltétlenül meg kell halnia, mégis minden erejével felfelé kormányozta a repülőgépet, a mely elvesztette egyensúlyát és lezuhant. Az angol aviatikusok a szerencsétlenül járt társuknak igen nagy-szabású temetést akarnak rendezni.

— Kirabolt banküzlet. Kattovitzból jelentik, hogy ott tegnap délután egy banküzletben rablógyilkosságot követtek el. Egy ember belépett az üzletbe és kérte, hogy pénzt váltsanak neki. Miközben Czalka pénztáros a pénz olvasásával volt elfoglalva, az idegen ember revolvért vett elő és golyót röpített a pénztáros fejébe. Czalka eszméletlenül rogyott össze. A lövés zajára a szomszéd szobából berohant Noblik könyvelő, de a rabló ő rá is lőtt és a fejét veszedelmesen megsebesítette. A rabló már most gyorsan összeszedett néhány száz márkát és megszökött büntetésével, aki az üzlet előtt vigyázott. Azt hiszik, hogy a rablógyilkos galíciai lengyel. Czalka néhány perc múlva meghalt.

— Feleség gyilkosság. Zomborból jelentik: Kemenszky Illés családja züllött egyén, kitől felesége brutális bánásmódja miatt különváltan élt, feleségét megöléssel fenyegette, ha nem jön vissza hozzá. Tegnap felnőtt gyermekei távollétében a férj az asszony lakásába tört és agyonszurta feleségét és holttestét összevagdalta. A gyilkos azután a véres késsel hadonászva ment az utcán, rémítgetve a lakosságot. Senki sem merte föltartóztatni és sikerült a kukoricásban eltűnnie nyomtalanul. A rendőrség keresi.

— Meghalt a Vaskapu szabályozója. Temesvárról jelentik: Temesvár közeletének egy csendesen munkálkodó és mégis messze kimagasló alakja tűnt el az élők sorából. Radnai Walland Ernő nyugalmazott kereskedelemügyi miniszteri tanácsos az éjjel meghalt. Akik a szerény megjelenésű, szimpátiikus öreg urat közelebről nem ismerték, azok nem is sejtették, hogy egy olyan kaliberű technikai szakemberrel állanak szemben, kinek híre Európa határain is tulszárnyalt. Mi sem jellemzi jobban Wallandt Ernő szerénységét, mint az, hogy Temesvárott is igen sokan csak ma, halála után fogják megtudni, hogy esztendő óta ott élt a világhírű Vaskapu szabályozás megalkotója. Radnai Wallandt Ernő 1867-ben lépett az állam szolgálatába. Életének legkiválóbb alkotása a Vaskapu-szabályozás terveinek kidolgozása és e munkálatok keresztülvitele volt. Már 1873-ban részt vett az első felvételeknél, majd 1883-ban ő vezette a részletes felvételeket és ő dolgozta ki a szabályozás terveit is. Wallandt vezetése alatt vette kezdetét 1889-ben a hatalmas munka és tartott szakadatlanul 1899-ig. Wallandt fogadta 1896-ban a királyt a Vaskapunál, amikor végbe ment a híres hármass királytalálkozó uralkodók, Károly román király és Sándor szerb király között. Ez alkalommal a király a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki Wallandot. 1899-ig mint a Vaskapuszabályozási munkálatok vezetője, azontul pedig mint az aldunai hajózási hatóság vezetője 1907-ig működött Orsován, amikor negyvenedik szolgálati esztendejének betöltése után nyugalomba vonult. A király ekkor a Szent István-rend kiskeresztjével jutalmazta kiváló érdemeit. Nyugalombavonulása után Wallandt Ernő Temesvárra költözött és ott folytatott azóta csendes, szerény, de áldásos eredményű munkálkodást. Holnap délután három órakor temetik.

— Öngyilkos menyasszony. Budapestről jelentik: A farkasréti temető mögött, a Denevér-utca 5. szám alatt lévő üres telken öngyilkossá lett tegnap délután öt óra tájban egy szép fiatal leány. Revolverrel szíven lökte magát és azonnal meghalt. Zsebeiben egy cédulát találtak, amelyen egy szó állott: Irma. A holttestet bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe s a rendőrség megindította a nyomozást az öngyilkos fiatal leány kilétének megállapítása iránt. Kiderült hamarosan, hogy Ipszmüller Irma husz éves pénztárnoknő az öngyilkos. A szép fiatal leány, aki egy József-körúti drogériában volt pénztárnoknő, a Ráday-utca 61. számú házban lakott, míg özvegy édesanyja a Ferenc-körút 40. számú házban él. Ipszmüller Irma menyasszony volt. Nemrég megismerkedett egy Schumacher József nevű kereskedőegéddel s hamarosan megszerették egymást. A fiatal ember rövid ismeretség után eljegyezte a leányt s a lakásán is többször meglátogatta. Amint ezt a házbeliiek megtudták, egyszeribe megkezdődött a pletyka. Szidták, szapulták a szerencsétlen fiatal leányt és mindenféle rágalmakat szórtak rá. Ezek a rágalmak fülébe jutottak a vőlegénynek is, aki erre visszaküldte a jegygyűrűt menyasszonyának. A szerencsétlen fiatal teremtést nagyon elkeserítette ez a dolog. Napok óta szótlanul, sirva végezte a dolgát a drogériában, de még mindig remélte, hogy vőlegénye visszatér hozzá. Tegnap azután megbizonyosodott arról, hogy hiába var. Délelőtt még bent volt a drogériában, délután azonban már nem ment be, hanem átment Budára s ott a temető közelében agyonlőtte magát.

— Új automobil-vállalat alakult Aradon. A neve a vállalatnak: Corsó Autó, a telefonszáma 206. Az új autónak Novák Gusztáv a tulajdonosa. Akik ismerik Novákot, azok jól tudják, hogy a neve biztosíték a pontos, megbízható munkára. A közönség bizonyára hamarosan megkedveli az új kocskát is. (3272)

— **Makó város deficitje.** *Makóról* jelentik: *Hajdu János dr.*, Makó város főszámvevője ma beterjesztette Makó város jövő évi költségvetését. Az előterjesztett költségvetés Makó közönségére rendkívül leverőleg hat, mert a már most is elviselhetetlen pótdóterhek a jövőben 11% kal emelkednek. Ez oly nagyarányú megterhelése Makó közönségének, amilyenre eddig nem volt példa. A város kiadása a jövő évben 724.167 korona, bevételei 435.368 korona, az előirányzat szerint a hiány 288.799 korona, melynek fedezésére 100%-nál jóval magasabb pótdó kivetése szükséges. A nagy pótdó mellett Makó városa nélküli minden intézményeket, melyek egy városban okvetlenül szükségesek. Tisztviselői nyugdíjintézete nincs, világítása rossz és járdái tökéletlenek, utai kövezetlenek: a szükséges városi berendezések, vágóhid, iskolák teljesen ujonnan építendőek. A pótdó emelkedését főleg a városi tisztviselők fizetésének törvényszerű megállapítása idézte elő.

— **Rejtélyes öngyilkosság.** *Eperjesről* jelentik: *Cemétfürdőn Kayser-Grossödl Ilona*, ki *Breit József* miskolci ezredes családjánál volt alkalmazásban, a nyaralásból való elutazás előtt eltűnt. Két nap múlva a csendőrséget *Kemény Gábor* aláírású táviratban kérték meg, hogy a leány öngyilkosságát akar elkövetni és azt akadályozzák meg. A távirat elkészített, mert a nyomozó csendőrség már csak hulláját találta meg a nevelőnőnek egy fán felakasztva. A leány zsebében levél volt, amelyben azt írja, hogy tettét életuntagságból követte el; csupán *Kayser János* nyug. körjegyző, nagyapja él *Csáktornyán*. A csendőrség most az iránt nyomoz, milyen összefüggés van *Kemény Gábor* táviratküldővel és a leány között.

— **Titokzatos gyilkosság.** *Bajáról* jelentik: A bajai csendőrség titokzatos ügyben folytat nyomozást. Az országút mellett egy szalmakazalban lerongyolódott eszméletlen emberre akadtak. Beszállították a kórházba, ahol anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. Rettegetes ütlegek nyomai látszottak testén. Személyazonosságát eddig nem lehetett megállapítani. A haldoklót *Budicsev Simon* gazda vette észre és hozta a kórházba. Elmondta, hogy tegnap délután fél 5 órakor haladt el a szalmakazal előtt, látott egy jajgató embert. Másnap kocsin arra haladt és ugyanazt az embert látta, de már akkor eszméletlen volt. Azt hitte, hogy mórát alussza. Harmadnap is ott látva, kérdéseket intézett hozzá, de nem kapott feleletet. Értesítette a rendőrséget, mely kiszállt a helyszínre.

— **Merénylő szemeteskocsi.** *Kimpeán Györgyné*, az *Eötvös-utca 9. számú ház* házmestérének a felesége ma reggel szóváltásba keveredett *Lukucz Tódor* szemétkihordó vállalkozónak egyik ismeretlen nevű kocsisával. A hatvanhat éves asszony egy pincebejáratban állott és a brutális kocsis meglökte és letaszította a mélységbe. Az esés következtében a házmesternének a ballába eltört. A kocsis elmenekült, a rendőrség körözi.

— **Vonatról leesett kalauz.** *Székesfehérvárról* jelentik: A *Komáromból Székesfehérvárra* haladó személyvonatról *Fojérvárcsurgó* közelében *Maner Ferenc* kalauz leesett és súlyos agyrázkódást szenvedett. A szerencsétlen kalauz az esőzsektől sikos átjáródeszkán megesuszott és lebukott. A balesetet az utasok észrevették és megállították a vonatot. A kalauzt a töltés alján találták eszméletlen állapotban és beszállították a kórházba.

— **Luxus Garázs.** Ez a neve annak az autómobilvállalatnak, amelynek kocsijai vígan futkároznak *Arad utcáin*. A *Luxus Garázs*, amelynek telefonszáma 826, a közönség által könnyen hozzáférhető helyen van; autómobilokon kívül egyes bojokkal is szolgál a közönségnek. A *Luxus Garázs* rövid fennállása alatt rendkívül megkedvelte magát a publikummal, amely nemcsak *Aradon*, hanem a vidéken is sűrűn igénybe veszi az autót. Egyik előnye, hogy nem taxaméterrel dolgozik, hanem külön méltányos megállapodás alapján. (3246.)

— **Szoborleplezés.** *Szegedről* jelentik: *Vasárnap* délelőtt leplezik le *Rákóczy Ferenc* lovasszobrát fényes ünnepségek keretében. Az ünnepségen a kormány is képviselteti magát.

— **Ötvös munkák ezüstből, platina foglalatú briliáns, gyémántkészerek, világhírű gyártmányú órák** *Igaz Sándor* elsőrangú ékszerésznél *Arad, Andrassy-tér, Minorita-palota*. Telefon 321.

— **Leesett a diófáról.** *Gyórokról* jelentik: *Styan Ilie* vincellér ma délután egy nyolc méter magas fáról szedte a diót, amikor az egyik ág letört lábai alatt és a szerencsétlen ember fejével lefelé zuhant a magasból. Súlyos agyrázkódást és koponyatörést szenvedett. Lakásán ápolják.

— **Atlantika teái legjobbak és legolcsóbbak.** *Arad, Andrassy-tér 20.*

— **A Maros áradása.** *Dévaról* jelentik: A *Maros* folytonosan árad és a folyónak még mindig nagyobb megduzzadása várható. A víz teljesen elöntötte az országutakat és alámosta a vasuti töltéseket. A városban a legmagasabb helyen fekvő pincékben is felszivárog már a víz. A csendőrség és a csekélyszámu tűzoltóság majdnem tehetetlen az árral szemben.

— **Szünetelő villamosáram.** Az *Aradi Villamosági Részvénytársaság* ez uton figyelmezteti a mt. fogyasztó közönséget, hogy kábelhálózata mentén e hó 26. és 28-án déli 12 és 3 óra között az áramszolgáltatást kábelkapcsolás miatt szüneteltetni kénytelen.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 25-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született:* *Assael Károly* gégyárosnak *László* nevű fia. *Ursz Miklós* szobafestőnek *Péter* nevű fia. *Madár József* gépésznék *Ibolyka* nevű leánya. *Meghalt:* *Klaics Lajos* 2 éves fiú. *Heinrich Mariska* 2 éves leány. *Bozsán Illés* 19 éves napszámos. *Klop Józsefné* 21 éves földműves neje. *Betyár András* 42 napos fiú. *Gadó Katalin* 22 éves cseléd. Házasság nem fordult elő.

— **Arad város új lakbérleti szabályrendelete.** *Dr. Rácz Sándor* magyarázatával kapható *Pichler Sándor* könyv és papírkereskedésében *Arad, Szabadságtér.*

— **Az iskolaidényre táskák, könyvszíjak, rajztáblák, vonalzők, körzők, festékek, tollszártartók és mindenféle egyéb iskolai tanszerek legnagyobb választékban és igen olcsón kaphatók** *Kerpel László* könyvkereskedésében.

— **Végre nem okoz gondot, hogy hol vásároljunk meg legelőnyösebben üveg, porcellán és diszert tárgyakbani szükségletünket,** mivel *Fischer Mór* *Andrassy-tér 20.* alatt levő speciális üvegüzletében ugy ezen cikkek, mint alkalmi ajándékok és villanycsillárok legolcsóbban szerzethetők be. Képekterekben legnagyobb választék, legolcsóbban elkészíttetnek. Telefon 563.

— **Használt tankönyvek még mindig kaphatók** *Ingusz I. és fiánál* csak a *Weitzer-utcában*.

— **Egy Kárpáti-féle fejfájás elleni pasztilla** 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél *Kárpáti János* gyógyszerházában *Arad, Boros Béni-tér.* 4678

— **Csik János Aradmegye földrajzát, Aradmegye kis iskolai térképét az új helynevekkel és iskolai árjegyzékünket** tiszteletpéldánykép bevezetésre kérje minden aradmegyei tanító. *Kiadja Ingusz I. és Fia Arad.*

— **60 kötet könyv havi 1 kor. 40 filléért-180 hangjegy havi 2 kor. 40 fillért** kaphatók kölcsönzésre *Kerpel László* kölcsönzőintézetében, *Aradon*.

— **Vásárló közönség szíves figyelmébe ajánljuk a Weitzer János-utcában** (főpostával szemben) már megnyitott *üveg, porcellán, lámpa és diszmiáruk versenyáruházat*, hol a legizlesebb képkeretek is legolcsóbb árakban aznap elkészíttetnek. — **Üzletelv:** Szolid kiszolgálás, szabott árak mellett. Telefon 934.

— **Legjobb gombfestékek Kerpelnél.**
— **A legmegbízhatóbbak a Messenger-boyok.** Telefon 816.

TARKASÁGOK.

(Lesz-e háború?) Sokat beszélnek most arról, hogy lesz-e háború. Egyik társaságban, ahol ez a kérdés szóba került, elmondták ezt a kis históriát:

Egy alkalommal egy frankfurti asszony — nem éppen a legelőkelőbb társadalmi körökből való, — keservesen panaszkodott az öreg *Sudulának* és sirva, jajveszékelve valotta be, hogy miért aggódik.

— **Kitör a háború — siránkozott — és elviszik az én egyetlen fiamat is, mert nem tudom kiváltani a katonasorból!**

Az öreg *Sudula* mosolyogva vigasztalta meg az aggódó anyát:

— **Sose féljen! Nem lesz háború... A fiaim nem adnak pénzt hozzá!**

Tudniillik az öreg *Sudula* anyja volt — a *Rotschildok*nak.

(A báró talánya.) Egy igen előkelő társaságban történt pár évvel ezelőtt ez a história. Belép egy ur.

— **Ismer mindenkit? —** kérdi a háziur.
A jövevény szétnéz és megakad a szeme egy görögös orru fiatalemberen.

— **Azt az urat nem ismerem —** mondja.

A háziur odavezeti. Megtörténik a bemutatkozás. Az elegáns ifjúról kislül, hogy — báró. De a neve úgy hangzik, mintha nem valami nagyon régi báró lenne.

A jövevény félrehívja a házigazdát:

— **Micsoda báró ez?**

— **Ez? —** mondja a ház ura. — **Ez olyan 320.001 koronás báró.**

— **320.001 koronás? A háromszázazret értem. De mi az huszezeregy korona? Ez talány.**

Felelet helyett a háziur cédulát és plajbászt vesz elő és felírja a következő kimutatást:

Báróság	300.000 korona
Nemesség	20.000 „
Névmagyarosítás	001 „

VÁROS ÉS MEGYE.

Tizennyolc évig adómentes új házak. *Arad város* törvényhatósági bizottsága múlt év április havában tartott közgyűléséből arra kérte a pénzügyminisztert, hogy a *Ferenc József városrész* gyorsabb beépítését segítse elő és az ott épülő házakra adjon 18 évi adómentességet, illetve a törvényben megállapított határidőt három évvel hosszabbítsa meg. A miniszter ma érkezett leiratában arról értesíti a várost, hogy a kérelmet teljesíti és az említett városrészben 1912. év január 1-től számítva 15 éven belül épülő házakra 18 évi adómentességet ad.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Első szerelem. Sajnálattunkra nekünk nem felel meg.

S. Köfősbánya. 1. Érettségi bizonyítvány szükséges hozzá. 2. Sziniiskolai képesítés nélkül nehezen boldogul. 3. Október 10-én vonulnak be.

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

Naptárhirdetők szíves figyelmébe! Az *Aradi Közlöny* kihadóhivatala az előbbi évekhez hasonlóan az idén is, nagyszabású, díszesen illusztrált naptárt ad ki. Minthogy a naptár már nyomás alatt van, arra kérjük t. hirdetőinket, hogy feladni szándékolt hirdetésüket — annak az elhelyezése érdekében — idejekorán hozzánk juttatni sziveskedjenek.

NEUMANN M.

uri szabó

es. és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe

Arad.

5111

Elősmert legjobb minőségű áruk.
Külön osztály mértékszerinti megrendelésekre.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= Tenyészbarmfivásár Aradon. Az Arad-vármegyei Gazdasági Egyesület ez évben rendezte a X. országos tenyészbarmfivásárját, amely a földművelésügyi minisztérium támogatása és az aradi m. k. gazdasági felügyelőség közreműködése mellett, október hó 23-án és 24-én Aradon, a Boros Béni tér 14. szám alatti telek udvarán épült deszka pajtákban lesz. A vásáron, mint legelőbb vevő maga a földművelésügyi minisztérium fog szerepelni, amely a kerületi gazdasági felügyelőségek útján, a köztenyésztési célokra szükséges fajbarmfiak jelentékeny részét ezen a vásáron fogja beszerezni. Bejelentési ivekkel a gazdasági egyesület titkári hivatala kívánatra bárkinek szívesen szolgál.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Tájékoztató tudósítás.

Budapest, szeptember 25

Készáru.

Amerika 1/2-el magasabb. Kínálat, vételkérő korlátozott, 25 ezer mm. 5-10 fillérrel magasabb.

Határidő.

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza 1912. októberi	11.27-11.28	11.28-11.29
Buza 1913. áprilisi	11.76-11.77	11.78-11.79
Rosa 1912. októberi	9.58	9.59 9.57 9.58
Rosa 1913. áprilisi	10.10-10.11	10.09-10.10
Tengeri 1912. szept.	9.57-9.58	9.51-9.52
Tengeri 1913. májusi	7.69-7.70	7.68-7.69
Zab 1912. októberi	10.27-10.28	10.30-10.31
Zab 1913. áprilisi	10.43-10.44	10.45-10.46

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Szeptember 25.

Magyar aranyjárdék 4 ^o / _o	107.—
Magyar koronajárdék 4 ^o / _o	86.—
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ^o / _o	75.25
Magy. földteherm. kötvény 4 ^o / _o	87.—
Horváth-szlavon földteherm. kötvény	87.—
Magyar nyeregménysorsjegy kölcsön	213.—
Tiszszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	152.—
Osztrák járadék papírban	86.10
Osztrák járadék ezüstben	89.10
Osztrák járadék aranyban	111.90
Osztrák koronajárdék 4 ^o / _o	86.—
1880. évi osztrák államsorsjegy	155.—
Osztrák-magyar bankrészvény	21.35
Magyar hitelbank-részvény	836.—
Osztrák hitelintézeti részvény	637.25
Osztr.-magy. államvasuti részvény	704.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.10
Német birodalmi márka	117.87
Londoni vista	241.75
Páris vista	95.37 ¹ / ₂
10 márkás arany	23.57

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Tájékoztató tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. szeptember 25.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	9.90-9.95
76	9.95-10.—
77	10.05-10.10
78	10.10-10.20

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	9.80-9.85
Rosa	8.80-8.90
Arpa	8.90-9.00
Zab	9.15-9.20
Tengeri	10.00-10.05

Kőbányai sertéspiac.

Szeptember 25.

Szeptember 24. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 166-168 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 168-172 fillér. Közép (páronként 240-280 kg.) 176-178 fillérig.

Sertéselészék: 1912. évi szeptember hó 22. napján volt készlet 33912 drb. — 1912. szeptember hó 23-án felhajtott 112 drb. — 1912. szeptember 23-án elszállított 276 drb. — 1912. szeptember 24. napjára maradt készletben 33748 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

KIMÉLJE

fehértelmeit egy feltétlen tiszta szappan használata által.

Sunlight Szappan

teljes biztosítékot nyújt. Állandó használata a mosásnál nagy megtakarítást jelent a háztartásban.

Darabja 16 és 30 fillér.

Lever & Co., G.m.b.H., Wien III.

6601

URÁNIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma csütörtökön, 1912. szeptember 26-án

1. Coeur Assz. Játék az életért. Négy felvonásban.
2. A bécsi eucharisztikus kongresszus felvonulása.

Előadások délután 6 órától kezdve este fél 12 óráig. A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni. — Minden előadáson katonazenekar játszik. Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrásy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színházadj

Ma csütörtökön, 1912. szeptember 26-án:

1. Express híradó. Aktualitások. — 2. A makacs rövidlátó. Kacagató. — 3. Eucharisztikus kongresszus. Látványosság. — 4. A nagy cirkusz attrakció.

Előadások kezdete délután 6 órától folytatódagosan este 12 óráig.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NYILTTÉR.*

Kiadó lakások.

Batthyányi- és Kossuth-utca sarkán épült bérházban egy 4 és egy 3 szobás lakás

KIADÓ.

Értekezhetni lehet: Gécs László gyógyszerárban.

Apolló Színház.

Szeptember 26-28.

NORDISK SOROZAT!! A NAGY

Cirkuszatrakció

Szenzációs Nordisk sláger 3 felvonásban.

A főszerepben **W. Psylander.**

Szebb mint a „Fekete Kancellár.”

Ezt követi:

Eucharisztikus kongresszus.

A megkapó bécsi körmenet. Szenzációs helyszíni felvétel.

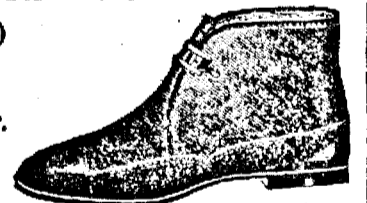
57 1

Sárcipő (Galoschnl)

nyelv és anókül

Férfi 6 kor. Női 5 kor.

Szabott árak.

Óriási választék hócipőkben

Kutányi J., Arad,

Vörösmarty-u. 1. Telefon 335.

Tartozik ■ Követel
praktikus

kézi zsebfüzet

kapható az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Ára 20 fillér.

Amerikai és angol Vadász czipő

különlegességek
már megérkeztek!!

Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPŐK.

Hegységárban.

1900

K 16-50 és K 20-50 árban.

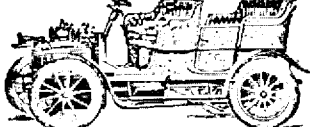
Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL

Arad-Temesvár kaphatók.

Képes árjegyzék díjtalanul.

KORZÓ AUTÓ KÖLCSÖNZŐ VÁLLALAT : ARADON.

Telefon sz. 206. Telefon sz. 206.

Garage Nádor-utca 10-12. Bérelhető: turára, napra, órára. Szolgálat: reggel 7 órától este 7 óráig. Tulajdonos Novák Gusztáv.

688-912 g. sz.

Hirdetmény.

A színház épület szabadságtéri oldalán 3 utcai szoba, és mellék helyiségek évi 900 korona és két utcai szoba évi 400 korona bér mellett bérbeadó f. évi nov. 1-től.

Közelebbi felvilágosítások a színház felügyelőnél és a városháza 104. sz. hivatalban megtudható.

Arad, 1912. szeptember hó 23.

A városi tanács.

685-1912. g. sz.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Balta Mika 73 hold 148 □-öl kaszálójának 1912. évi okt. hó 1-től leendő bérbeadása iránt folyó év szept. hó 30 án délelőtt 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár: holdanként és évenként 50 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási-ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan, a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1912. évi szeptember hó 23-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Értesítés!

Megérkeztek a legújabb

női modell-, plüs-, bársony-, dublé- és posztó-kalapok rendkívül meglepő olcsó árakban.

Férfi divat: nyulszőr-, kemény- és puha-kalapokból nagy raktár.

Iskolai fiu-gyermekkalapokból 3000 darabot olcsón elárusítok 2 koronától kezdve 3 koronáig minden divat színben. Ugyiszintén minden kalapjavítások és festéseket a legújabb modell után elvállalok.

Tisztelettel 1653

Bittenbinder Konrád

első aradi villanyerőre berendezett kalapgyártás nagybanés kicsinyben

Arad, Deák Ferenc-u. 42.

A Fehér Kereszt szállodával szemben.

Posta-

csomag feladási

és

utalványkönyvek

egész vászonkötésben, arany cimnyomással kaphatók 1 korcna 50 fillérért az

Aradi Nyomda R. T.

nyomdájában József főherceg-ut 22. sz.

ÉRTESETÉS!

Mélyen tisztelt megrendelőim és a nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy

ősz- és téli férfi divat-szövet ujdonságaim

nagyválasztékban megérkeztek. Kívánatra vidékre mintákkal készséggel szolgálók.

További becses pártfogást kérek, kiváló tisztelettel 5409

Pribán Gyula

angol uri szabó

Lázár Vilmos-utca (Avarffi-ház.)

Aradi Nyomda

Részvénytársaság

készít

névjegyet

elefántesontpapíron

= nyomva =

divatos kivitelben.

682-1912. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke Gáj külváros egyes utcáinak kavicsos homokkal való fedése iránt folyó év szeptember hó 30-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 3000 korona.

Bánatpénzül leteendő a kiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni csakis írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1912. évi szeptember hó 23-án tartott üléséből.

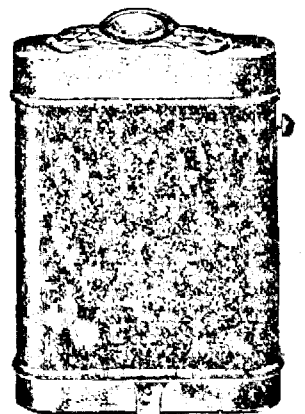
A gazdasági szék.

Villanyos zseblámpa

mindig friss töltéssel.

Villanyberendezések, villanyosillárók.

Dynamó gépek, villanymotorok olcsón kaphatók

Kalmár Józsefnél

Arad, Salacz-utca 2. sz. 6118

Ezen rovatban minden azo egy-szori beiktatasnak ara 4 filler, vastagabb betukkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tér 23.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőségi: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg elől — vagy levélbélyegekben. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításra szolgál a kiadóhivatal, az esetben, választélagos cantolándó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint: minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzendők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetést a kiadóhivatali kívánatra díjtalanul megszerkesztő. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.**

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jelige alattküldenek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert érettek semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

„Hófehérke.”

6059

Kívánt jeligére levél ment főpostára.

Gummi cikkek

Legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. I-5251

ELLÁTÁS.

Keresztény uri családnál

1—2 urlember ebéd és vacsora kosztot kaphat. Kiss Ernő-utca 4., ajtó 6. 6050

ALKALMAZÁST KERES.

Óvadékkal rendelkező

egyen pénzbeszedői állást keres. Cím a kiadóban. 6024

Megbízható egyén

ki a magyar és román nyelvet bírja raktárnoki, vagy ehhez hasonló állást keres. Huzamosabb ideig mint községi pénztárnok működött. Cím a kiadóhivatalban. 6002

Elszámolásra keresek

jobbmenetelű italmérést, óvadékkal. Cím a kiadóban. 6023

Irodai teendőkhöz

jártas fiatalember délutáni foglalkozást keres. Cím a kiadóban. 6051

Házfelügyelői

vagy ehhez hasonló állást keresek. Cím a kiadóban.

ALKALMAZÁST NYER.

Felső kereskedelmi iskolát végzett, jó házból való fiatal ember azonnali belépésre felfogadtatik Wallfisch Armin bank- és váltóüzletében. 6087

Fiatalabb

koru, jó modoru férfiak jegyződőknek felvételnek az aradi Nemzeti Színháznál. Jelentkezhetni péntek délig a színházi pénztárnál. 6048

Előkelő hazai biztosító

részvénytársaság keres ügyes életbiztosítási szerződést jó javadalma-zással. Azok, akik e téren már sikerrel működtek, adják be ajánlataikat „Securitas” jeligével a kiadóhivatalba. 6020

INGATLAN.

Világosan

egy szép fekvésű termő szőlő, Aradon, a főtérhez egészen közel egy ház eladó. Bővebbet a kiadóban. 2331

OKTATÁS.

Zongorát és gyorsírást

tanítok biztos eredménnyel, legújabb tanirányzatban, utóbbit 30 leckeóra alatt. Beiratás délelőtt Batthyányi-utca 17., délután Demeter utca 111/a. 5881

Szép fogakat

szépen kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolla fogorvosja. I-5251

ÜZLETEK.

Egy forgalmas

helyen levő vegyes kereskedés lakással október 1-re kiadó. Bővebbet Csernovits Péter-u 27., az üzletben. 5661

Kis vendéglő és konyha

üzlet konyhaberendezéssel 200 korona, áthelyezés miatt sürgősen átadó. Cím a kiadóban 6065

KIADÓ LAKÁS.

A város közepén

elegánsan berendezett utcai butorozott szoba kiadó. Cím a kiadóban.

Különbejáratu

utcai ujonnan butorozott szoba kiadó. Csiky G-utca 25. sz. 5986

4 szobás lakás

kiadó november 1-ére Thököly-tér 4. szám. 5539

Új házban

utcai két szobás lakás azonnal kiadó. Urbán Iván-u. 12., Demeter-utcai bejárat. 6060

Különbejáratu

utcai butorozott szoba előszobával október 1-re kiadó. Cím a kiadóban. 6067

3 szobás

modern utcai lakás fürdőszobával, zárt folyosóval november 1-re kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6040

Két utcai szoba konyhával

esetleg garcon lakásnak alkalmas, november 1-re kiadó. Forray és Hasszinger-utca sarok. 6022

Köpett parket

tökörletes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pasztájával dörzsölli fel. I-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Szülők figyelmébe

ajánljuk a saját műhelyben, legjobb minőségű bőrből készült férfi, női és gyermekcipőket, melyek jutányos árért kaphatók az Aradi Cipészek Termelő szövetkezeténél Szabadság-tér 14. szám. 6591

Tankönyvek,

a tantestületek által előírt író- és rajzszerek legelőnyösebben szerezhetők be „Minerva” könyvkereskedésben Arad, Dobó-utca 1. (a Ferenc-téri polgári fiúiskola mellett.) 5311

Galsán hengergőzmozgató

és egy favágó motor más vállalat miatt sürgősen eladó. Ifju Kuborezik József. 6058

Glefev Centenar

a legideálisabb éjeli mécs, füst és szagtalan, egyben melegen tartható a gyermek részére a tej vagy tea. Kapható Aradon, Éles Armin, Fejér Gyula, Török Andor és Társa, Róna Jenő, Hoffmann Ottó, Dürr Gusztáv cégeknél. Battonya: Geller Samu, Pécska: Lusztig Ernő 6041

Iskolakönyvek,

papír és írószerek legelőnyösebben szerezhetők be Pichler Sándor könyv- és papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. 5311

668—1912. g. sz.

Árlejtségi hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a város piarszén szükségletének szállítása iránt folyó év október hó 7-én d. e. 10 órakor árlejtsést tart.

Kikiáltási ár: lupényi kőcka vagy dió piarszén ab Arad állomás waggononként 335 korona.

Bánatpénzül leteendő 200 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtsésen részt venni csakis írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtsési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1912. évi szeptember hó 23-án tartott üléséből.

A gazdasági szék.

KÜLÖNFÉLE.

Szép, tágas, portálos

üzlethelyiség és egy 8 szobás, előszoba, fürdőszobás uri lakás november hó 1-ére kiadó. Bővebbet Deák Ferenc-utca 89. 5571

1 koronáért

bárki is olyan színűre festi haját a mily színűre akarja. A Margit hajfestő ha tisztán használják feketére fest, ha egy rész vízzel keverik barnára, ha két rész vízzel világos barnára, ha három négy rész vízzel keverik szőkére fest. A szín állandó felismerhetetlen lemoshatlan. Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza Aradon. 1224

Fűtési idény közeledtével

a Herkules fűrészfűtő vállalat irodája, Kossuth-utca 9. sz. ajánl a nagyközönségnek I. rendű aprított tüzfűtő 100 kilónként 2 kor. 70 fillérért hazaszállítva, ugyszintén egész, esetleg fél waggon rakomány cser-, buk-, és gyertyánfát kartelem kivüli legelőcső árban bevarozva fűrészelve és hasítva. Motoros fűrészeink is házhoz rendelhetők. Felvilágosítást készséggel nyújtunk telefonon is 658. sz. 5451

India fogcseppek

a legmakacsabb fogfájást azonnal megszüntetik, ára 70 fillér. Főraktár Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza és vegyészeti laboratóriuma Aradon. 1224

Taxameteres

Bér-autók

Telefonszám

816

2881

Szolgálat: reggel fél 6 órától éjjel 12 óráig.

Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

Zálogház-

ból arany, ezüst és ékszerek

Farkas Streicher J. cégnél

Arad, Tökölly-tér 1. sz.

Jó egészségének

fenntartására használjon mindezt

Kárpáti-féle

ephajót,

mely a legkiválóbb fájdalom-nélküli gyomororvosító házi szer. Ise édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér.

12 üveg franco K 4-80. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszerártervező 4076

ARAD, BOROS BENE-TÉR.